СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIV. Скрентонъ, Па., Четверъ 31-го Мая, 1906. Число 22. — Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, May 31, 1906. No. 22

IX-та Головна Конвенція Руского Народ. Союза.

Отсимъ подаемо до вѣдомости всѣмъ вôддѣламъ Руского Народного Союза, що IX. Головна Конвенція Р. Н. Союза вôдбуде ся 25. юнія б. р. и въ наступаючихъ дняхъ въ

SCRANTON, PA.

Вôдъ Выдѣлу Голов. Уряду Р. Н. Союза.

Jersey City, N. J. 17. Апрѣля, 1906.

Х. Кирчôвъ, предсѣтатель. С. Ядловскій, секретарь. А. Шаршонь, касієръ.

Вп. Пп. секретарѣ Р. Н. Союза.

Въ виду надходячои IX-ои Голов. Конвенціи, сею дорогою пригадую вамъ, що кождый членъ є обовязаный заплатити 25 ц. на покритє коштôвъ Конвенціи. Хто не заплатить до трехъ мѣсяцѣвъ, буде выключеный зъ членôвъ Р. Н. Союза. (§ 17. ст. Р. Н. С. и ухвала зъ VIII голов. Конвенціи).

Зъ поважанємъ,
С. Ядловскій.

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Май.

31	Ч.	Теодата
1	П.	Черв. Патрикія
2	С.	Талалея муч.
3	Н.	Сош. сьв. Духа
4	П.	Пресв. Тройці
5	В.	Михаіла Ефрез.
6	С.	Симеона Мел.

На Боевый Фондъ въ Галичинѣ зложили доси Русины замешкалй:

1.	въ Ню Йоркъ, Н.Й.	215.52
2.	„ Питсбургъ, Па.	190.30
3.	„ Нортгемтонъ, Па.	143.85
4.	„ Мікіраксъ, Па.	122.25
5.	въ Карнеґі, Па.	82.50
6.	Канадійцѣ (мабуть зъ Винипеґъ и околицѣ на Хлопскій Фондъ выслали до краю)	80.16
7.	„ Алеґені, Па.	69.45
8.	„ Йонкерсъ, Н. Й.	51.55
9.	„ Ансонія, Конн.	46.12
10.	„ Мікіспортъ, Па.	36.00
11.	„ Бруклинъ, Н.Й.	25.00
12.	„ Правиденсъ, Р.А.	20.35
13.	„ Фордъ Сиτі, Па.	20.00
14.	„ Болтиморъ, Мд.	19.10
15.	„ Микаду, Па.	17.25
16.	„ Скрентонъ, Па.	17.25
17.	„ Ботлеръ, Па.	16.25
18.	„ Дербі, Конн.	14.50
19.	„ Джерзі Сиτі, Н. Дж.	13.75
20.	„ Лорейнъ, О.	12.50
21.	„ Йорквилъ, О.	12.25
22.	„ Елмайра Гайтсъ Н. Й.	10.55
23.	„ Елізабетъ, Н.Дж.	10.00
24.	„ Кенонсбургъ, Па.	10.00
25.	„ Ембрівилъ, Тен.	10.00
26.	„ Елмъ Валі, Кан.	10.00
27.	„ Монесенъ, Па.	10.00
28.	„ Голийокъ, Мас.	8.20
29.	„ Реймі, Па.	7.65
30.	„ Філаделфія, Па.	7.00
31.	„ Бломфілдъ, Н.Дж.	5.50
32.	„ Чікаґо, Іл.	5.50
33.	„ Какрейнъ, Кан.	5.00
34.	„ Монтріолъ, Кан.	5.00
35.	„ Савтъ Форкъ, Па.	5.00
36.	„ Ст. Луісъ, Мо	5.00
37.	„ Калифорнія, Па.	4.50
38.	„ Стюартборнъ, Кан.	4.00
39.	„ Ванкуверъ, Кан.	4.00
40.	„ Білмаєръ, Па.	4.00
41.	„ Торонто, О.	2.20
42.	„ Донморъ, Па.	2.00
43.	„ Принстонъ, Id.	2.00
44.	„ ГайдъПаркъ, Мас.	1.50
45.	„ Донкиркъ, Н. Й.	1.50
46.	„ Шамокинъ, Па.	1.00
47.	„ Гілда, Ва.	1.00
48.	„ Олифантъ, Па.	1.00
49.	„ Кенморъ, Кан.	1.00
50.	„ Мт. Кармелъ, Па.	1.00
51.	„ Сифтонъ, Кан.	1.00
52.	„ Вестлі, Канада	0.75
53.	„ Етелбертъ, Кан.	0.70
54.	„ Винипеґъ, Кан.	0.50
55.	„ Стонволъ, Ман.	0.50
56.	„ Ґлестонъ, Н. Д.	0.50
57.	„ Летелієръ, Кан.	0.25
58.	„ Колменъ, Кан.	0.25
	Разомъ	$1396.45

Ходить чутка, що два канадійскй оо. Василіяне, Волинець и Тимочко мають перебратись до Сполученыхъ Державъ.

Въ Манітобскôй колеґіи въ Вініпеґу, въ Канадѣ, було сего року 15 Русинôвъ, що ходили на курсъ учительскій. 5 зъ нихъ сего року можуть вже обняти посаду учителя въ рускихъ кольоніяхъ въ Канадѣ.

Въ російскôй Государственнôй Думѣ заложивъ ся заразъ першого дня нарадъ Госуд. Думы осôбный **Украиньскій Клюбъ**, до котрого вôйшло 38 украиньскихъ послôвъ. Кромѣ селянъ-послôвъ належать тамъ еще, звѣсный свѣтовои славы проф. Максимъ Ковалевскій, адвокатъ Шрагъ, бувшій редакторъ першого украиньского тижневника „Хлїбороб“ Шеметъ и другй. Програма, яку поклавъ для себе украиньскій клюбъ, є: перестрôй Росіи на федерацію вôльныхъ народôвъ — при повнôй національно-територіяльнôй автономіи Украины; передане державныхъ, церковныхъ и паньскихъ земель селянамъ-хлѣборобамъ; охорона працѣ робôтникôвъ; загальне и рôвне право голосованя до всѣхъ державныхъ и краевыхъ законодатныхъ тѣлъ и т. д. Заложене осôбного украиньского клюбу въ Государственнôй Думѣ принято по всѣхъ мѣсцяхъ Украины зъ великимъ ентузіязмомъ и зъ усюды выслано ему привѣтнй телеґрамы. Вôдъ американьскои Украины выслала привѣтну телеґраму редакція „Свободы“, бажаючи клюбови якъ найлѣпшого успѣху въ его тяжкôй патріотичнôй дѣяльности. Число членôвъ украиньского клюбу збôльшить ся еще по докôнченю выборôвъ, якй ще мають вôдбути ся въ деякихъ украиньскихъ ґуберніяхъ.

Въ Середу 23-го, Мая Сенатъ Сполученыхъ Державъ ухваливъ новый законъ іміграційный. Пôсля сего закона кождый іміґрантъ буде мусѣвъ платити не $2.00, якъ було доси, а $5.00 податку. Грошѣ тй дораховують компаніи до цѣны за шифкарты. Кромѣ сего законъ збороняе вступъ до Сполученыхъ Державъ усѣмъ, що мають вызше 15 лѣтъ а не умѣють читати въ якôй небудь мовѣ. Іміґрантови будуть давати читати въ Каселгардѣ конституцію Сполученыхъ Державъ въ мовѣ, въ якôй самъ захоче, а єли не потрафить читати, завернуть до краю. Іміґранты, що живуть вже въ Америцѣ, могуть спровадити своихъ дѣтей понизше 18 лѣтъ, жѣнку, родичѣвъ и дѣдôвъ надъ 50 лѣтныхъ хочь бы тй и не вмѣли читати.

Парôвець „Франоска“ австрійско-американьского корабельного товариства привѣзъ онодѣ іміґрантôвъ зъ Австріи. 80 зъ нихъ завернено назадъ до краю и они повернувши до Тріесту жадали вôдъ компаніи звороту грошей за шифкарты, а коли компанія вôдмовила имъ сего, ушкодили еѣ будынокъ. Конець непорядкамъ положила поліція, а справу мае розглянути судъ.

Страйки. Недалеко Олбані, Н. Й. страйкують цеглярѣ. Прийшло до бійки мѣжъ юнійными робôтниками а скебами. — Въ Правиденсъ, Р. Айл. страйкують робôтники електричнй. Жадають $1.00 пôдвышки и 8 год. дня працѣ. — Въ Бинґгемптонъ и Елмайрѣ, Н. Й. страйкують робôтники, що выладовують товаръ зъ човнôвъ. — Въ Чікаґо, Ил. грозять застрайкувати 1000 фѣрманôвъ, если имъ не пôдвысшать платнѣ зъ 10 на 12 долярôвъ тыжнево и не дадуть вôльнои Недѣлѣ.

1,500 тягаровыхъ ваґонôвъ зробили робôтники въ Чікаґо, Ил. въ протягу 12 днѣвъ, въ найбôльшôй фабрицѣ колѣєвыхъ возôвъ.

На островѣ Баренъ, коло Ню Йорку, згорѣла фабрика для переробльованя всѣлякихъ вôдзнакôвъ. Шкода выносить міліонъ долярôвъ.

Величезный пожаръ, що шалѣвъ на просторѣ кôлька сотъ миль вздовжь берега озера Сопіріоръ, въ стейтѣ Мичиґенъ наробивъ шкоды на міліоны долярôвъ, спаливъ 3000 фармъ, богато худобы и лишивъ 2000 людей безъ даху. Бракъ дощу и воды спинявъ ратунокъ. Теперь огонь находить ся пôдъ контролею. Кôлька мѣстъ зôстало ураттованыхъ лише завдяки наглôй змѣнѣ вѣтру.

Горячй днѣ минулого тыжня забрали свои жертвы. Въ Питсбургъ, Па. згинуло 4 особы въ наслѣдокъ удару сонѣчного; те саме лучилось и въ другихъ бôльшихъ мѣстахъ, якъ Ню-Йоркъ, Філаделфія и другихъ.

Панѣ Бордъ, професорка астрономіи въ Смитъ Каледжь въ Нортгемптонъ, Мас. покинула свое становище, бо не хотѣла мати нѣчо спôльного зъ науковымъ закладомъ, якій запомагають звѣснй міліонеры Ракефелеръ и Карнеґі, що зôбрали маетки нечеснымъ способомъ. Панѣ Бордъ звѣсна въ науковôмъ свѣтѣ зô своихъ працъ астрономічныхъ.

Президентъ компаніи желѣзничои „Пенсилвенія“ Ал. Кессетъ мусѣвъ зрезиґнувати зô свого уряду, бо довели ему, що помимо великои пенсіи яку побиравъ, побиравъ ще хабарѣ за скоре выекспедіоване угля вôдъ фѣрмъ, що знали ся на интересѣ.

Мурины въ Сполученыхъ Державахъ сильно множать ся. Коли въ р. 1750 було всего 2 міл. 200 тыс. усѣхъ муринôвъ въ Сполуч. Держ., то теперь є ихъ вже 9 міл. 758 тыс. 263, то є перешло 10 проц. у сеѣ людности Сполуч. Державъ.

Недавно сему вôддано до публичного ужитку довжезный тунель Симплоньскій, що лучить Италію зъ Швайцаріею. Тунель сей є довгій 12 англійскихъ миль и стоявъ $15.000.000. Є се найдовшій тунель на свѣтѣ.

Въ Петербурзѣ ходить поголоска, що судъ военный засудивъ на смерть ґенерала Штеселя, якій командувавъ Портъ Артуромъ и адмірала Небоґатова, що комендувавъ частиною російскои фльоты. Обохъ мають розстрѣляти. Першого за передвчасну здачу Портъ Артура Японцямъ, другого за зраду и вôддане кораблѣвъ неприятелеви.

Въ Калѣшу, въ Росіи, кинувъ хтось бомбу на полковника Келера; бомба завдала ему около 30 тяжкихъ ранъ, але є надѣя на выздоровлене. Се вже другій атакъ на Келера. Першій разъ коли кинено въ него бомбу, она не експльодувала.

Петерсбурска часопись „Вѣкъ XX“ подае выказъ політичныхъ вязнѣвъ, котрыхъ ще не выпущено помимо „конституціи“, и ударяе на переповнене вязницъ, въ наслѣдокъ чого мѣжь вязнями ширять ся хоробы. Всѣхъ політичныхъ вязнѣвъ въ російскихъ ґуберніяльныхъ вязницяхъ є еще дотеперь — помимо „конституціи“ 10 тис. 820. Щожь до переповненя вязниць, то справа ся представляе ся такъ: въ вязницѣ въ Ковнѣ обчисленôй на 447 людей — сидить 488; въ вязницѣ въ Вѣлнѣ, обчисленôй на 322 людей, сидить 627; въ Митавѣ замѣсть 361 — 525; въ Псковѣ замѣсть 175 — перешло 300; въ Одесѣ замѣсть 800 сидить 1005; въ петропавловскôй вязницѣ на 788, сидить 1062 и т. д. Найгôрше представляе ся справа въ саратовскôй вязницѣ, де на 460 мѣсць, выпадае ажь 1068 вязнѣвъ.

Тайна революційна друкарня въ тюрмѣ. Здаесь, що се вже хиба найлѣпше свѣдчить, що на идеѣ нема кайданôвъ, бо ось, якъ доносять російскй революціонеры-соціялисты, замкненй въ севастопольскôй тюрмѣ, таки успѣли тамъ завести тайну друкарню. Въ казни ч. 21 жили с. р. студенты Князевъ и Сосновскій и тамъ выдавали нещо иншого, якъ тюремный илюстрованый журналъ „Бомба“, а крôмъ того прокламаціи военнои организаціи соціялістôвъ-революціонерôвъ. Спромога выдавати цѣлу часопись въ тюрмѣ обясняе ся тымъ, що въ тюрмѣ найшло ся доволѣ спôвробôтникôвъ помѣжь 80 політичными вязнями. Дѣло друкарнѣ вышло на явъ тôльки черезъ вартового, якій добачивъ жмутъ готовыхъ прокламацій „зъ пôдъ прасы“, выкиненыхъ черезъ тюремне вôкно на дворъ. Кажуть, що ґрадоначальникъ и тов. прокурора, явившись на слѣдство до тюрмы, ажь за голову вхопились, постогнуючи: „Боже! навѣть и въ тюрмѣ!“..

Не абы якого страху зазнали передъ пару днями въ Чікаґо, Ил. одна „вдовиця“ зъ двома еѣ „сиротами“. Щось передъ тыжнемъ знайдено на однôй улицѣ въ Чікаґо трупа якогось мущины и выставлено его въ трупарни, щобы люде розпôзнавали, хтобы се мôгъ бути. Панѣ Селія Ниманъ зъ двома дорослыми дочками згôдно зôзнали, що се еѣ мужь, зглядно батько дочокъ, Вілямъ Ниманъ. Трупа вôддано имъ и они заняли ся похорономъ — заплатили за грôбъ, трумну, караванъ и т. д. и поховали небôщика. Ажь ту въ пару днѣвъ вечеромъ, коли „сироты“ оплакували смерть ихъ батька и мужа — запукавъ хтось до дверей и розжаленымъ показавъ ся — небôщикъ. „Сироты“ переляканй почали утѣкати, та на ихъ крикъ збѣгли ся сусѣды и ѣмъ доперва удало ся „небôщика“ переконати, що вôнъ не умиравъ а жіе и є здоровый и що выѣхавъ бувъ за бизнесомъ — а теперь вернувъ до дому. Показало ся, що небôщикъ, котрого поховано, бувъ якійсь иншій, чужій чоловѣкъ.

Спростоване.

О. Заклиньскій зъ Чікаґо, Ил. заявляе, що допись зъ Дикинсонъ, Н. Д., друкована в 20 числѣ „Свободы“ о стôлько неправдива, що о. Заклиньскій нѣколи не жадавъ $5.00 за пиво, анѣ не казавъ нѣкому н сю цѣль колектувати, що черезъ весь часъ коли бувъ на місіи въ Дикинсонъ вôдправлявъ точно свои Богослуженя и що нѣколи не жадавъ курокъ вôдъ тамошныхъ фармерôвъ, анѣ не посылавъ ихъ до Ню-Йорку.

Редакція.

Жертвы на Революц. Украиньску Партію.

Русини з Нортгемптон, Па.	$10.
Попередно	251.81
Сума	261.81

Амфітеатров.

Філібертова покута.

Відважний лицар, Філіберт де Мальтбрен, власник Отен коло Ліль, пукав голосно золотою ручкою свого меча до дверий раю.

„Апостоле Петре! Небесний воротарю! Відчини! Коло міста Акри,*) пробив проклятий Сарацен**) мій живіт, мої кендюхи виплили з мене, а моя душа покинула землю!"

Апостол Петро вихилив свою голову з віконця, зробленого у дверах раю, глянув в свої круглі окуляри, щоб побачити, хто його кличе, а потім сказав:

„Ага! ти також умер, мій бідний Філіберте? Ну-у, що робити? Не смути ся! Кождий чоловік мусить померти; від сего не утічи. Але чого ти гримаєш так голосно?"

Філіберт обидив ся і відповів:

„Я повинен ще голоснійше гримати. Вжем думав, що там в раю ви позасипляли усі, або що. І взагалі, се дуже цікаве, що я аж пукати мусів. Коли приходить такий гідний і поважаний мерлець, як я, то йому вже давно повинні бути відчинені ворота."

Апостол Петро відповів смирно:

„Прости, брате Філіберте, що не стало ся так. Якби ти мав ще раз померти, то я безперечно наперед відчинив би тобі ворота. Але тепер, бачиш, зайшло мале непорозуміне: твоє імя не стоїть на моїй лісті."

„А якуж лісту маєш ти на гадці?"

„Лісту мертвих угодників — тих, для яких я мушу відсувати ворота, що ведуть в райську країну щастя. Тільки тим, що вписані на моїй лісті, відмикаю мої зелізні замки. Але сего, якого на лісті нема, не маю права пустити до раю."

„А про мене не споминаєть ся у твоїй лісті?"

„Ні одною буквою."

„Се вже надто цікаве! Се навіть ображаюче!" закричав Філіберт. „Забути про такого знатного мерця! Аж сего я не сподівав ся, щоб стрінути ся в раю з таким недоцінюванем мене!"

„Гм..." сказав райський сторож. „Коли ти дійсно пересьвідчений, що мусиш дістати ся до раю, то мабуть вкрав ся тут якийсь непростимий блуд. Однакож роблю тебе уважним, що підчас цілих столітъ, як я день в-день дістаю лісти, не зайшла ніколи ніяка ошибка."

„Чи я пересьвідчений?!" закричав Філіберт, потрясаючи грізно своїм тяжким мечом. „І ти можеш сумнівати ся о тім? Природно, що я пересьвідчений. Деж, як не до раю можна придїлити мене? Мене, Філіберта де Мальтбрен, де Ліль, якого Христові вороги називають Філібертом Суворем, або Філібертом з кровавою рукою!"

Але апостол Петро відповів: „Звичайно ті, які не находять ся на моїй лісті, мусять глядіти приюту у пеклі. Коли і там їх не приймуть, лишаєть ся їм одна лише можливість, пукати до чистилища."

„Що о?!" завив Філіберт де Мальтбрен. „До чистилища? Мене? Ти важиш ся на се? Нещасний! Чи знаєш ти хотяй до кого говориш? Знай отже, що я отсею рукою, в боротьбі ad majorem Dei gloriam***), убив сто двацять девять Сараценів, а сто тридцятого не забив тому лише, що він мене забив! А знаєш ти, що на поганьскім передмістю Селевкії, разом з моєю антіохійською бриґадою зрівнав я усьо з землею і не щадив ні столітних старців, ні жінок, ні дітий? Ми убивали, як божевільні, а кров бризгала повисше хат..."

„Як, як?" вторував сьвятий Петро. „Дуже добре пригадую собі! Струї крови полетіли далеко висше Філіберте: вони долетіли аж до нас до раю і упали, як червона роса на крила ангелів і на снїжну одіж сьвятих. І усі ми мусїли стрясати з себе ті краплї і в слезах та смутку думати: Нещасливий безумець допускаєть ся в імя віри насильств на своїх ближних і проливає невинну кров з надією, що робить богоугодне діло. То се ти був, Філіберте?!

„Я — говорив лицар дальше — намовлений моїм мудрим попом, казав позасаджувати в тюрму усїх невірних мого міста Ліль і загалом усїх, на яких падало підозріня, що вони чарівники: усїх алхимістів, ворожбитів, астрольоґів, учених, фільософів, старих баб і задового жиючих старців, усїх кинув я до холодної. Я велів лапати їх разом з рідними, разом з домовим начинем і книжками казав приводити їх на площу перед катедрою і там усїх до одного спалити на високих огненних стосах, а попіл висипав, щоб його вітер розвіяв..."

„Ах, ах, лучше не нагадуй менї сего!" простогнав апостол Петро. „Ми усї поблідли перед тим твоїм попелом. А сморід? Сей острий запах печеного людского мяса! Ми ходили вонючі і чорні, як Етіопійці,*) а пекольні демони насьміхали ся з нас: „Де діла ся ваша сьвята чистота?" Оттак догодив ти нам своїм страшним ділом!... Ще тепер дрожу перед самим спомином!..."

Філіберт, збитий на хвилю з пантелику, стряс ся, відкашільнув і зачав дальше:

„А що тичить ся моєї ревности супроти проклятих, обрізаних жидів..."

„Послухай-но Філіберте", перервав йому ображений апостол Петро. „На твоїм місци не виговорював би я так на жидів. Погадай, що балакаєш з чоловіком, якого батьки, діди і прадіди були добрими жидами, який сам був обрізаний і до кінця житя виповняв строго усї жидівські приписи."

„Гм... про се — треба признати — я і не думав ніколи!" сказав заклопотаний Філіберт.

„Так, так! Ти і тобі подібні, гільтаї з горячою кровю і тяжкими кулаками, ви за часто забуваєте, з якого краю і з якого міста походить наша віра.

„В такім случаю, прости, добрий Петре! Я, бігме, не мав наміру ображати тебе."

„Бог простить тобі се, Філіберте! Але що ти хотів оповідати про жидів?"

„Бачиш", зачав загикуючи ся Філіберт, „я не сподівав ся сего... ти приймив мої слова так, що я волю нїчо не оповідати."

„Так, так", притакнув йому апостол Петро, „не оповідай лїпше. Тим більше, що се злишне: я знаю усїх твоїх жидів".

„Звідкиж можеш ти їх знати?" поспитав здивований Філіберт.

„Хтож має їх знати як не я?" засьміяв ся апостол. „Ніхто инший, тільки я відчиняв їм отсї ворота!"

„Ти пустив їх до раю?" закричав Філіберт, плеснувши долонями, вбраними в зелізні рукавиці. „Чиж се можливе? Щож ти вчинив! Се вже престрашне, небесний воротарю. Жидів — яких я переслїдував — пускати до раю?!"

„Усїх, усїх, Філіберте! Навіть тих, яким ти в Палестині зрабував нужденні мешканя та відобрав їм послїдну кервавицю, яких хати ти пустив з димом, а їх самих, нагих, слабих, дрожачих, вигнав в полудневу спеку, або в мороз ночи, на безплодну, камінисту пустиню, щоб вони там з голоду поконали. Також і тих, яких ти казав попалити на стосах в Ліль, Отен і Верден. І ту гарну Ревеку, золотникову дочку, яка по тім, як ти її знеславив, відобрала собі житє, а якої теплий ще труп викинув ти псам на поталу! І ті жидівські діти, яких твої пяні наймити кидали для розривки з високих веж на камінисту дорогу. І сего нещасливого Йосля, що виробляв збрую, а якого ти казав повісити до гори ногами і бити так довго, що аж кости повилїзали, за те, що упімнув ся о гроші, яких ти не дав йому за роботу. І грубого, старого громовіна Мендля, якого ти пік на повільнім огни, а при тім весело приговорював, що витопиш з нього лій або червінці. Усїх, усїх пустив я до середини. Навіть такого лихого чоловіка, як лихвар Хаїм, якого ти так страшно замучив, мусїв я пустити до неба, коли він показав мені свої плечі, покалїчені твоїми катами і гортанку перерізану мотузом."

„То сей лотр Хаїм в раю, а менї не хочеш відчинити дверей?" застогнав Філіберт.

Але апостол Петро відповів:

„Правда, що Хаїм вів на землї дуже лихе житя і колиб ти не поміг йому, належалиб ся йому правдоподібно пекольні муки. Але бачиш, Бог не карає два рази. Страшні муки, яких зазнав Хаїм від тебе на землї, вони затерли його злочини і дали йому місце в раю.

„Я думав все, що Богови подобаєть ся і сьвятих утїшає, коли забиваєть ся, або мучить ся невірних. Так учили мене від колиски."

„Зле вчили тебе, Філіберте. Не маєш жадної причини, бути вдячним своїм учителям. Божий закон для людий звучить: Роби другому те, що ти хочеш, щоб тобі люди робили! Але ти, Філіберте, робив другим те власне, чого би ти не бажав для себе. Знай Філіберте, що сей який Христови показує любов свою в сей спосіб, що мучить і убиває людий невірующих в нього, що він ще раз розпинає того Христа. Кожде насильство кличе в небі о пімсту, а щастя сьвятих захмаруєть ся дїлами земних буденностий. Дим стосів, на яких палив ти невірних, зжирав наші очі; людська кров, в якій твій кінь бродив аж по кістки у Сирії, забруджує нашу одіж і каламутить воду у райських ручаях; від сльоз твоїх жертв гіркнуть наші жерела, а наші птахи вивчили ся повторяти їх смертельні зойки; біль твоїх жертв — се наш біль, їх страх — се наш страх... отсе затим Філіберте. На початку післав Бог чоловікови на землю свою подобу — свобідне сумлїня, і власне тим свобідним сумлїнем може чоловік пізнати Бога, любити і приближати ся до нього, кождий чоловік, що проганяє другого за його віру — нападає на своє сумлїня. А хто на своє сумлїня нападає — сей кидаєть ся на свого любого Бога!"

Так говорив райський сторож і замкнув вікно. Філіберт, зі стидом і заклопотанем стояв під високими воротами раю. А що зачав падати дуже неприємний, сірчаний дощик, рішив ся лицар поглядїти за приютом хоть би у пеклі і зачав пукати в двері, благаючи, щоб пустили.

„З найбільшою приємностю зроблю се", відповів йому їдким голосом цар Ірод, що став ключником у пеклї. „Я люблю добре товариство. З найбільшою приємністю... Але твоя лицарська кірея пристроєна хрестом; з тим сьвятим знаком можна дістати ся сюди, хиба з якогось висшого приказу; не маєм однакож жадного припорученя, щоб тебе приймити. Крім сего говорить менї твоє лице, що ти вправдї неможливо нагрішив на землї і що ти повинен посмажити ся трохи у наших кітлах, але на твоє щастє бачу, що ти більше дурний, як лихий і не розумів усїх тих дурниць, які ти витворював. У нас в пеклї даєть ся пристановище тільки закаменїлим грішникам, які зовсїм сьвідомо творили лихо. Одним словом — тебе нема на моїй лісті і менї добре дісталоб ся, колиб я чужому, до того ще такій важній парсунї — хрестоносцеви!*) відсунув тї двері. Для тебе нема у пеклї місця! Пробуй в чистилищи щастя!"

„Ну, тепер всьо одно уже: тепер не остаєть ся нїчо більше!" простогнав Філіберт і пішов в сірчаний дощ до чистилища.

Вже здалека відчинили ся перед лицарем двері чистилища, а в порозі привитав його поважний муж:

„Здоров був! Твоє імя, Філіберте, находить ся на моїй лісті. Я жду вже довго на тебе."

„А хтож ти такий?" спитав Філіберт.

„Називають мене Верґільом. Давно—давно був я поганським поетом; простий люд мав мене за чарівника; тут управляю тим місцем покути і жалю."

„Брр.." вирвало ся Філібертови де Мальтбрен. „Не приступаючи до тебе, мушу сказати, що я жив в кращих околицях! І тут прийдеть ся мучити ся менї? Ти зовсїм не веселий товариш, друже Верґілю. Але видаєш ся менї добрим і розумним чоловіком. Будь ласкав, приятелю, скажи: нема у вас якої діри часом, щоб можна нею перекрасти ся у небо? Я, бачиш, отверто балакаючи, мав-би велику охоту дістати ся там."

Верґіль заперечив головою.

„На що тобі діри? Звідти можеш пійти у рай і великими воротами, але вперед мусиш заслужити на се; щоб однакож заслужити, на се потреба часу."

„І колиж се може стати ся?"

„Коли щезне і забудеть ся заподїяне тобою на землї лихо, і коли змиєш бруд, яким з'огидив ти твою душу."

І Верґіль повів лицаря на високу гору та показав йому глибоку долину, в якій находило ся много слабих, тривожних, виголоднілих, побитих, окровавлених, босих і нагих людий.

„Чи пізнаєш тих людий, що навіть свити на плечах не мають?"

„Здаєть ся менї..." мурكотів Філіберт, „так отсе і е... безперечно, так... виджу між ними деяких тих яких попалив я на стосах, яким зрабував я дах над головою, а самих прогнав в дику пущу, щоб вони попропадали там марно..."

„Се тїни тих бідаків, що за свою віру терпіли від своїх братів, яких і ти доволї мучив Філіберте. Завдяки насильствам і безумним варварствам, яких ти, у купі з твоїми товаришами, допускав ся на нещасливих, блудять вони голі і дрожачі від зимна. За свого житя осліп ти для їх мук. Тепер будуть вони все перед тобою, побачиш їх куди небудь звернеш свої очі. Така воля божа, а я виповняю його приказ."

„Брр..." повторив Філіберт, покрутивши головою. „Я волів би вже в смолї сидіти, як постійно дивити ся на ті марні кістяки. Щоб ще хоть трохи були одягнені."

„То одягни їх, Філіберте, одягни їх своїми власними руками," сказав приязно Верґіль, „а можливо, що тоді усьміхнеть ся тобі божа ласка."

„Що-о? Я, хрестоносець, я мав би стати кравцем і працювати для невірних мерців?"

Філіберт розлютив ся; він насварив Верґіля послїдними словами і відійшов. Обийшов цїле чистилище, в кождій стінї нишпорив за дірою до неба, а не найшовши нічого, вернув назад до поганьского поета.

„Отжеж мушу сидіти коло тебе так довго, аж ти не схочеш відпустити мене?"

„Я вже тобі..."

„Так, так... ти казав менї... пригадую гаразд... А від тих небіщиків не можеш мене ніяк освободити?"

„Ні, Філіберте! Поможи їм, а рештою не гризи ся!

„Вони доскулюють менї неможливо, Верґілю. Вони виють, дрожать, дзвонять зубами, їх тїло посинїло як базник... Й їх нагота вялить мою душу... страшно менї і важко, ох, як важко..."

„Прикрий їх, а не будеш бачити їх наготи."

„Алеж, коханий брате! Тепер, я може і взяв би

---

*) В Сирії, де лежить Єрусалим.

**) Магометани, в яких руках находить ся Палестина.

***) На більшу славу Бога.

*) Чорні мешканцї Африки.

*) Вояки, що ходили відбивати від Магомедан Єрусалим.

ся вже до сего, але перше треба би уміти шити, а я — я не вмію шити... А потім — як їх страшно богато...

Гей, гей! Коби я знав був, що в чистилищі буду мусів займити ся кравецтвом, не набивав би я їх так багато!.. І звідки взяти мінї так много матерії, щоб усїх приодїти?..“

„Бачу на тобі лицарську кірею, яка мае дуже чудесну прикмету. Кілько би ти не врізав з неї на одїж для одного бідака, вона не зменшіе доти, доки не прикриеш послідного нещасливця.“

„Се дуже інтересне!“ обізвав ся лицар, здіймаючи кірею. „Сего не догадував ся я нїколи. А звідкиж взяти мінї ниток?“

„Чиж не маеш жадного шматя, сорочки та штанів? Потороч їх на нитки, а вистарчить тобі на цїлий час працї.“

„Алеж, менї треба величезної скількости голок.“

„Голки можеш поробити з меча та ратища.“

„А звідким взяти мінї ножиць, наперстка і загалом усїх кравецьких знарядів?...“

„Се всьо можеш зробити з твого шолома, нараменників та щиту.“

„Гм... з тебе дуже хороший винахідчик і після ваших поглядів, воно може і гарно... Але, послухайже, Вергілю; як я усьо скину з себе, то я сам лишу ся нагим.“

Вергіль глянув строго в його очі і сказав:

„А чиж тамті приодїті?“

Лицарови стало ніяково, він почервонів, махнув безнадійно рукою.

„Ну, нехай дїеть ся після твоеї волї... Будем шити... щоб не зазнавати мук від тих обдертих нещасливців... Беру ся вже... Давай сюди!...“

„А щоб тобі не кучило ся, дам тобі товариша...“ сказав Вергіль.

І він привів до Філіберта того самого Сарацена, що коло Акри розпанахав йому живіт. Бо як тільки Філіберт спустив духа, попав ся Сарацен під тяжку руку Рішарда Львине Серце, який розтяв його своїм мечом від голови аж до сїдла.

Філіберт утішив ся присутністю Сарацена, а Сарацен — присутністю Філіберта: вони хоть вороги, були знакомими і товаришами битви. Оба дивували ся, що найшли ся в однім і тім самім місци.

Філіберт йойкнув:

„Я тут, бом вцідив богато поганської крови. А тиж?“

Сарацен простогнав:

„А я, бом вцідив богато християнської крови.“

Але Вергіль сказав їм обом:

„Ви тому тут, бо обидва проливали людську кров і тому, що не давалисьте людям хвалити Бога після їх сумліня і волї.“

. . . .

І тепер сидить Філіберт з Сараценом в чистилищи на високій горі; позагинавши по кравецьки під себе ноги, сидять у купі і шиють і шиють і шиють... Коли зроблять один одяг, кидають його в долину, між обідрані тїни. І як бачать, що знов одна тїнь прикрила свое наге тїло, то муки чистилища видають ся їм в сей день зноснійшими, темрява його яснїйшою і вони зачинають вірити, що Бог простить їм і пустить до раю. Філіберт дивить ся на Сарацена, Сарацен на Філіберта і усьміхають ся; — опісля кроють новий кавалок матерії, згинають ся над своєю роботою і шиють і шиють і шиють...

Проекты.

Пôдъ розвагу IX. Голов. Конвенціи „Р. Н. Союза“.

I.

Від членів брацтв Р. Н. Союза, відд. 55, 132 і 136, в Карнеґі, Па.

Вносимо:

1. Щоби всї члени мали однакове право в Союзї. До тепер хоч однаково платять всї, то помимо того одні мають право до $300, инші $450, а одні до $600 другі до $900 (жонаті). Але і жонаті, если муж і жена належать до Союза мають право не до $1800, а лише до $1200 і тратять одно число »Свободи«.

Длячого відстрашувати людей від Союза такими несправедливими постановами?

Треба отже викинути слїдуючі непотрібні постанови:

3 § 6: як злишні і лише від паради точки під б), в), г) і уваги. — 3 § 7: від в) до кінця, як злишне. — 3 § 9: від слів „То само“ і т. д. до кінця, як злишне. — 3 § 17: точка під и) як злишне. — 3 § 18: точка Д. 2) в справі посмертного по женї і ухвалу 14, »Додаток до Статувів«, як разячо кривдячі велике число членів Р. Н. С. — 3 § 18: точка м) від слів „Єсли мужі“ до кінця.

2. »Свободу« треба видавати в цїлости такою правописею, якої уживають всї рускі школи і просьвічені люде в Галичинї, і належить еї перепровадити коштом Союза до Pittsburg, Pa. Дальше — треба видавати 2 рази в тиждень, а то, як дотепер в Четвер на 8 сторін, а потім в Понедїлок на 4 сторонах.

3. Щоби Русини не мусїли вступати до чужих орґанїзаций, треба підвисшити посмертне в двое і висше, щоби можна получити 300, 600, 1200, 1800 долярів і т. д. за відповідні місячні вкладки.

4. Щоби кандидат на $600 посмертного безуслівно мусів залучити сьвідоцтво від вказаного Союзом лїкара.

5. Щоби крім сталих означених місячних вкладок хоч половину посмертного сплачували члени місячно розметом.

Члени відд. 55:

Гр. Цмайло, А. Брандибура, С. Роман, А. Рак, і другі.

Члени відд. 132:

В. Баськів, І. Гайдук, і другі.

Члени відд. 136:

Я. Гойсан, Яким Тимців, М. Скрабут, М. Вархоляк. П. Завіньский, Йосиф Ядвісїньчак, і другі.

II.

Монесен, Па.

Уважаю за справедливо:

1. Щоби Союз виплачував $1200 посмертного тим членам, котрі будуть платити відповідне місячне. Хто не може на тілько платити, то може на пів, то е на $600, а хто і тілько не може, то на $300.

2. Щоби виплачувати однаке посмертне як за мужа так і за жену, если і жена буде платити таке саме місячне. Вношу се тому, що е много таких членів, що платять аж до 3-х орґанїзаций, щоби більше мати посмертного. Єсли би Союз виплачував більше посмертне, то тодї всї ті не платили би до 3 орґанїзацій, а лиш до одної до Союза.

3. Щоби калїкам платити $300 за ногу або руку.

4. Аби Союз не відтягав з посмертного тим, котрі не здібні до роботи запомоги на утримане їх фамілій, щоби на такі запомоги розписував розмет, бо кождий розумний чоловік не пожалуе кілька центів на таку запомогу, бо знае, що й його може колись спіткати таке саме нещасте.

5. Щоби Союз платив за жену таке саме посмертне як і за мужа, если жена платить на цїле посмертне, інаше було би несправедливо і жен е мало в Союзї.

Прошу над тими внесенями застановити ся. Коли добрі, то прийміть, а нї — то відкиньте. Мав ще я де що більше написати, але випередив мене Іван Федан, тож я годжусь з тим, що він писав, що до того часу Союз виплачав несправедливо, бо всї платили однако, та не однако брали запомогу.

А. Цимбала.

III.

Подаю пôдъ розвагу делеґатôвъ наближаючои ся Конвенціи Союза слѣдуючѣ проекты:

1. Щобы Конвенція Союза вôдбувала ся що 4 роки а не якъ до теперь що два роки, бо се много грошей коштуе.

2. Абы на выдатки конвенційнѣ плативъ кождый членъ що мѣсяця 1 цента, що зробило бы за 4 роки (вôдъ 6000 членôвъ) суму $2.880 00 а тôлько менче бôльше Конвенція коштуе.

3. Абы Союзъ мавъ свôй дôмъ и офисъ въ одномъ мѣстѣ и абы тамъ мешкали всѣ головнѣ урядники.

4. Абы вступне було таке: вôдъ 16 до 20 лѣтъ 50 центôвъ, вôдъ 20 до 25 $1, вôдъ 25 до 30 $1.50, вôдъ 30 до 35 $2.50, вôдъ 35 до 40 $5.00, вôдъ 40 до 45 $10.00.

5. Абы посмертне пôдвысшити на 700 долярôвъ, але вôдъ сеѣ сумы вôдтягати посмертне за жены, запомоги въ разѣ калѣцтва и т. п. и давати ихъ членамъ якъ позичку.

6. Абы »Союзъ« и »Свобода« уживали правописи фонетичнои, якои уживаютъ усѣ украиньскѣ часописи въ Галичинѣ и Россіи.

Членъ Союза.

Дописи.

Chicago, Ill.

До сего часу наше славне Чикаґо спало сномъ праведныхъ, помимо, що значнѣйшій гуртокъ Русинôвъ мешкае тутъ вôдъ довшого часу. Бôльше якъ десять лѣтъ истнуе тутъ православна церковь удержувана переважно нашими Русинами. Два роки тому заложено уніяцку церковь на полудневôй сторонѣ мѣста, де теперь свящ. о. И. А. Заклиньскій. Нарештѣ въ сѣчни сего року заложено трету церковь — симъ разомъ знова уніяцку на пôвнôчно захôдной сторонѣ. Свящ. ту е о. Викторъ Ковалицкій зъ угорскои стороны. Причиною бездѣльности тутешныхъ Русинôвъ не бувъ анѣ бракъ вôдповѣдныхъ силъ анѣ бракъ интелігентныхъ и охочихъ людей до працѣ. Цѣла перешкода лежала въ незвычайнôмъ роздробленю Русинôвъ по цѣлôмъ Чикаґо а за тимъ бракъ знакомости и едности. Доперва заложене церкви на пôвнôчнôй сторонѣ мѣста згуртовало ихъ и запôзнало мѣжь собою.

Наслѣдкомъ сего щоразъ то бôльше число приступаючихъ до Союза а вкôнци заложене читальнѣ 12-го с. м. въ домѣ Дра Сѣменовича. Ініціяторомъ того гарного дѣла е панъ Павло Шпикула, молодый, інтелігентный чоловѣкъ и щирый патріотъ.

На першій початокъ зôбралось насъ тôлько кôлькохъ, щобъ дѣло почати а решту прикличе ся до готового. Выбрано такожь на разѣ провізоричный выдѣлъ, въ складъ котрого вôйшли: Дръ В. И. Сѣменовичь, голова; Вас. Кривокульский, заст. головы; Павло Шпикула, секретарь; Игнатъ Ничай, касіеръ; Ив. Гаевичь, заст. секрет. Заразъ таки зложено мѣсячну вкладку 25 цнт. и вступне 50 цнт. зъ наддатками, а такъ:

Стеф. Яновичь, адвок.	3.00
Василь Строньскій	3.00
Илько Коцуръ	2.00
Василь Кривокульскій	2.75
Павло Шпикула	2.75
Дръ В. Сѣменовичь	5.75
Иванъ Гаевскій	75
Гнатъ Ничай	75
Разомъ отже	$20.75

Зôбраня читальнѣ будуть вôдбувати ся въ кожду суботу въ домѣ Дра Сѣменовича, 719 Milwaukee Ave., о год. 8-ôй вечеромъ и въ недѣлю о 2-ôй год. попол.

Постановлено заразъ зъ краю спровадити книжки а деякѣ купити ту въ Америцѣ, и запренумеровати деякѣ часописи — а решту часописей якъ »Літературно-науковий Вістник«, »Дїло«, »Гайдамаки«, »Свобода«, „Фармер“, „Ранок“ члены будуть позичати.

Въ разѣ розвязаня читальнѣ маетокъ еѣ переходить на товариство им. А. Бончевского.

Нарештѣ вывязалась дискусія якъ назвати новозаложену читальню. Мѣжь инчими пôднѣсъ п. Шпикула, щобъ читальня приняла имя Юрія Соломійчука атамана »Сїчи« въ Жабю.

Сей внесокъ поперъ такожь Дръ Сѣменовичь, а позаякъ выводы его маютъ бôльше чимъ мѣсцеве значѣне, я въ скороченю подаю его промову.

„Причина, говоривъ Дръ Сѣменовичь, для якои мы Русины такъ дуже поволи поступаемо въ нашôмъ вôдродженю, не лежить тôлько въ народнôй масѣ самôй але и въ поодинокихъ ей одиницяхъ. Не бракъ намъ розуму, не бракъ охоты до поступу и працѣ а бракъ намъ людей одиниць, котрѣ зъумѣли-бъ потягнути за собою нарôдъ, котрѣ умѣли-бъ загрѣти его до жертвъ, котрѣ умѣли-бъ его зъорганізовати. Однымъ словомъ, намъ бракъ вождôвъ. Якъ вôйско на вôйнѣ потребуе вожда здôбного и великого, такъ и нарôдъ въ борбѣ о своѣ права, о свое истнованє, потребуе людей, котрѣ своими дѣлами, своимъ пожертвованємъ и працею вказували-бъ масамъ дорогу. Усе — родина, гуртокъ, громада, нарôдъ потребуе вôдповѣдного чоловѣка. Чимъ бôльшій гуртокъ людей, тимъ выразнѣйшій мусить бути и его провôдникъ. Вожды народу творять ся зъ проводирôвъ, сѣ зъ провôдниковъ. Коли провôдникъ свого гурточка вôдзначить ся чимсь важнымъ, узнае его ширша маса за свого проводиря а вôдтакъ наколи вôнъ взносить ся на рукахъ масы, взносить ся высше весь нарôдъ, и узнае его за свого вожда. Мы, Русины, до сего часу не звертали уваги на сю обставину, длятого мѣжь нами, анѣ ту въ Америцѣ анѣ въ краю, нема не то правдивыхъ вождôвъ, але хотьбы проводирôвъ. Є провôдники по неволи. Люде, котрыхъ высунено або самѣ высунулись на передъ зъ конечности, бо не було нѣкого лучшого, нѣкого вôдважнѣйшого на ихъ мѣсце. Зъ такихъ „по неволи“ проводирôвъ для загалу мало користи, бо у тих людей бракъ вôдповѣдныхъ силъ и здôбностей на становиско, на яке они выбились, бракъ вытревалости, пожертвованя для загалу, бракъ огня, котрый бы змôгъ розпалити душѣ загалу и ихъ потягнути за собою. Ихъ змушуе до позôставаня на тôмъ становиску або конечнôсть, або власна особиста амбіція. Найлучшій примѣръ ось такихъ „поневоли героѣвъ и вождôвъ“ дала у Львовѣ демонстрація Керберôвска*). Чотыри тысячѣ народа рушило передъ палату намѣсника, розумѣесь, зъ провôдниками на чолѣ. Наразъ цѣлôй тôй масѣ, якъ можь було сподѣватись, заступивъ дорогу невеликій вôддѣлъ полісманôвъ зъ якимсь комісарикомъ поліціи и не говорячи слова (якъ се сконстантували часописи), почавъ пражити

*) Якъ президентъ міністрôвъ Керберъ бувъ тамтого року у Львовѣ, Русины урядили демонстрацію проти него.

(Дальшій тягъ дописей на стор. 5.)

„SVOBODA„
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“ выходить що тыждня в Четверъ и коштує:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$1 00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львів, а російскї Украинцї через Книгарню „Кіевской Старины“ Безаківська 14, Кіївъ.

Оплачувати газету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджистрованымъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то є карточку, котру достаєте відъ почтмайстра або агента на експресовыхъ офісахъ, пошлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адреса:
„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, також свой старый адресъ.

„Православіе, Самодержавіе, Народность“.

(За „Рідним Краєм“).

Се — три основи казьонної політичної віри, або, як кажуть, три кіти, що на їх стояла доси Росия. Прихильники старих порядків здавна промовляють сї слова, і тепер про них кажуть члени „Русского собранія“ і подібні до них люди. Вони кажуть, що без сих основ (православія, самодержавія і народности) не може жити Росия, а через те, мовляв, треба сї основи піддержувати і обороняти всїма силами.

Розглянъмо-ж сї основи старого політичного ладу, що они значать і до чого ведуть. Перше всього зауважимо, що на сих основах доси жила Росия, і ми вже бачимо, до якого лиха дожила ся. Видно, не дуже кріпкі і міцні сї підвалини державного і народного житя, коли нарід бідує і держава хитаєть ся.

Православіе, себто християньска православна віра до сього часу панувала в Росиї. Нїхто не мав права намовляти кого небудь до якоїсь віри, як тільки до православної. А як хто з православних хотів перейти на иншу віру, того карано, як злочинця, неначе за крадіж або за розбій; неначе можна кого небудь силою загнати в рай, примусити до якоїсь віри. Православна віра зветь ся соборною, себто, що усї діла віри мусять рішати ся собором, зібранем вірних. Отже правительство ще з давних часів відняло у православних християн право збирати собори, вибирати собі священиків та архиереїв, як колись бувало. Сьвященики та архиереї настановляють ся від начальства так само, як і всякі чиновники. І все духовеньство мусїло служити інтересам правительства. Церков православна так само не мала волї, як і вся Росия. В сьвятім Письмі сказано: „Дух живе там, де свобода“. І ще сказано: „Де два або три зберетъ ся во імя Мое, там і я серед їх“. Церков — се слово прийшло до нас з Греції, і означає — громаду віруючих. А в нас доси, можна сказати, не було ніякої громади, а були тільки сьвященики, настановлені від начальства, та окремі люди, що повинні ходити до храму та сповняти обряди. Одно право зістало ся в парохіян — вибирати церковного старосту, та й то не вільними виборами: по закону духовеньство вказує, кого саме треба вибирати. Здавна вже церков мусить служити правительству, сьвященики та архиереї мусять творити волю міністрів та владик земних. Як було ще кріпацтво, сьвященики навчали: „раб нехай слухає пана свого, не тільки через страх, а й по совісти“. Виходило так, наче всяка неправда і всяке лихо в державі робить ся на підставі Сьв. Письма.

А скільки лиха робило ся іменем православія начеб то для слави Божої? Згадаймо тих, що відхилились від православія, шукаючи правди: духоборів, штундистів і т. д. Їх гнїтили, нераз мучили, виганяли з рідного краю, засилали на Сибір, а духобори мусїли втїкати аж в Америку, де всякому вільно вірувати, як хто хоче. Остатними часами і в Росиї правительство мусїло уступити в сїй справі: 17-го цьвітня 1905 року виданий був маніфест про вільність віри, хоч, звичайно, справжньої вільности ще не має.

Нам не треба ніякого насильства задля віри; православним людям так само треба, щоб ніяка власть земна не мішала ся до дїла Божого, треба, щоб православна церков, як і всяка инша була сама в собі вільна і перестала служити правительству.

Самодержавіе — се слово, на яке всякий час опирала ся правительственна власть у Росиї. Як були колись у старовину князї в нашій землї, то вони не звали ся самодержавцями. Потім руську землю завоювали Татари, а як царі московські визволили ся від татарської власти, то стали звати ся самодержавцями, бо вони вже самі, без татарського дозволу, правили землею. Так тое слово вдержало ся й досї. Теперішні чиновники, правуючи в Росиї іменем царским і не даючи волї нікому, не даючи народу права самому правити ся, стали стїною коло царя і кріпко держать ся і звуть той лад самодоржавієм. Та й як чиновникам не стояти за самодержавієм! Як нарід доступить до власти і сам буде собою правити, тодї нащож здадуть ся чиновники? Тодї вони не потрібні, тодї їх розжене ся і вони зникнуть. Тому не тяжко є зрозуміти, чому їм так потрібне самодержавє. Але народ мусить добивати ся, щоб правуваня в Росиї належало не до чиновників, а самому народови, як се й зазначено у маніфести 17 октобря.

„Народность“ — се ще одна основа до теперішнього правованя в Росиї. Правительство намагало ся, не давати вільно розвивати ся тим народностям, які живуть в Росиї: Українцям, Литвинам, Вірменам і т. д. і старало ся, щоб усї народи, по змозї забули свою мову, свої закони і звичаї та стали такими, як і Великоруси (Москалї). Через то й виходило, що „од Молдавана аж до Финна — на всїх языках все мовчить“, усї народи пригнїчені, усї в ярмі. Від такої політики наша Україна зазнала богато лиха. Перше всього, відняли в нас наші права і закони і завела свої. Тодї відняли в нас нашу школу, наше слово, не дозволили вчити ся нашою мовою, видавати наші книжки та часописї. За саме тільки Сьвяте Письмо нашою мовою немало людий терпіло: правительство не дозволило печатати Сьвяте Письмо нашою мовою, а як напечатали добрі люди за границею та привезли ті книги в Росию, то в кого знайдуть таку книгу, того беруть під арешт, а книгу також арештують. І тільки ось тепер, під час революциї, здобули й ми право видавати свої часописї, а по школах й доси ще не можна вчити по нашому.

Так во імя „казьонної“ народности великоруської гнїтили вони инші народи. А чи добреж було від того самому народу великоруському (російскому)? Яку користь мав з того сей нарід? Чи мав же хоч він волю, чи мав він добрі закони і порядки? Як усї „обідрані сироти“, инші народи біднїли і терпіли лихо, — то чи богатів же з того нарід великоруский, якого іменем те все робило ся?

Кому доводило ся бути у великоруских губерніях, тот бачив, що нарід там обідраний однаково, як і скрізь, а в деяких губерніях (над Волгою) і ще й гірше обідраний, ніж у нас. Страшенний голод там буває дуже часто. Людий бють нагаями не менше, як і скрізь у нашій державі. Осьвіту народну там спиняли так само, як і скрізь.

Ми коротенько переглянули основи старого ладу і бачимо, що ті основи нам не годять ся, що на них не можна збудувати доброго нового ладу. Замість казьонного, державного православія, мусить бути вільність віри всякої і вільність віри православної. Замість самодержавия мусить бути конституційне народоправство. Замість казьонної народности мусить бути воля і добро кождої народности — і великоруської, і української, і всякої иншої.

Воззваніе до американскихъ Русиновъ.

Одинокій чоловѣкъ межи свѣтскою интелигенцією на Угорщинѣ, котрый еще не встыдає ся называти себе Русиномъ (бо всѣ прочіи суть мадярскими гр. католиками) Иванъ Гощукъ, адвокатъ и кураторъ церковный въ Марм. Сиготѣ въ 6 ч. газетки „Наука“ помѣстилъ воззваніе до угорскихъ Русиновъ, въ котрой то статѣ въ своей наготѣ представляє печальное положеніе нашихъ подкарпатскихъ братовъ. Интелигенція такъ духовна якъ и свѣтска спитъ спокойнымъ сномъ, нема силы, котра бы ихъ пробудила и если остане всьо, як є, въ короткій часъ можемо засьпѣвати надъ могилою угорской Руси „Вѣчную память“. Ученыи люди той умираючой народности маютъ чисто мадярске выхованьє, читають исключительно мадярски книги и часописи, а ту одинокую руску газету „Науку“ ледви котрый читає, або предплачує.

Акційноє Общество Уніо (наслѣдница Общ. св. Василія Великого закрытого только задля своей назвы) що року мусить доплатити на „Науку“ 700—900 коронъ изъ своей касы и якъ пише редакторъ „Науки“, о. Августинъ Волошинъ: уже радилося наше Общество о прекращеніи издаванія „Науки“, но обще собраніе выповѣло, что еще за полъ года на пробу буде выдавати „Науку“, потомъ же... и сами не знаємъ, что буде.

Дуже сумно. Якъ перестане еще и тота наша одинока газетка выходити, тогды и изъ статистики можна вытерти „рутенску“ народность въ Угорщинѣ (тажъ и такъ общеизвѣстно, что той народъ тамъ не числятъ, только въ статистики существує).

Пытаю ся всѣхъ американскихъ Русиновъ, чи позволить имъ совѣсть холодно придивлятися на ти сумни факты, холодно придивлятися, якъ колька сто тысячъ кревныхъ, родныхъ братовъ вынародовляєся, чи не єсть то повинность кождого американского Русина, котрый мае искру любови до свого родного предплатити 8 коронъ ($1.75) на „Науку“, чтобы ей не дати погинути, чтобы не дати способность ворогамъ радовати ся смерти того бѣдного, но честного, богобойного и до всього доброго способного народа?

Общество „Уніо“ намѣряє купити домъ для друкарни и книжной торговли для просвѣщенія народа и то въ той способъ, что выпустить 200 новыхъ перовъ (акцій) по 50 коронъ. Если можливе буде продати акціи, всьо пойде напередъ, а якъ нѣ, то всьо пропало.

Пытаю ся Васъ, ам. Русины, колько межи Вами такихъ, котрыхъ Богъ обдаровавъ земными благами, чи Вы не въ силѣ выняти зъ кешени колька доляровъ (тажъ одна акція только $10.00), покупити акціи и не дати погинути дѣлу святому, народному?

Въ „время оно“ въ Галичинѣ нѣкто не думавъ, что руска народность еще жіе, або жити буде; положеніе Галицкой Руси было саме таке, якимъ єсть нынѣ на Угорщинѣ и прийшовъ часъ, Русь ся пробудила и породила сыновъ, котри готови были всьо пожертвовати за свою Матерь и наставъ новый животъ. И хоть нынѣ Галицкая Русь подѣлена на партіи, а много того еще така сильна, что нѣкто ю не може стерти зъ лица земли.

И память тыхъ славныхъ мужовъ жіе, что Галицкую Русь пробудили до нового живота и они певно достали свою надгороду у Бога.

Нынѣ Угорская Русь не мае помочи жадной, но мы ам. Русины можемо ю своими жертвами возставити до нового житя и то въ такій способъ:

1) Каждый, кто любить свою народность и въ лучшомъ матеріяльномъ положенію находится, повиненъ купити акціи (шеры) отъ Общ. Уніо. Акціи приносили в г. 1904 и 1905 по 6 прц.

2) Каждый грамотный чоловѣкъ нехай безусловно жертвує 8 коронъ рочно, чтобы предплативъ „Науку“.

3) Каждый чоловѣкъ нехай напише де что хоть разъ до рока до „Науки“, бо редакторъ о. Волошинъ хоть щиро працює и дѣлає всьо можливе для блага народа, только оденъ чоловѣкъ и то чоловѣкъ телесно слабый, котрый яко професоръ учит. препарандіи учить 27 часовъ що тыждень и помочниковъ жадныхъ не мае.

Помагайте руски братя морально и матеріяльно тому бѣдному народу, котрый еще и въ парламентѣ свого заступника не мае и Богъ поможе, что подъ Горами Карпатскими опять водворится руський духъ и може мати еще красну будучность колись славная Угорская Русь и розыйдуть ся враги ея и отбѣжать отъ лица ея ненавидящіи ю.

Съ нами Богъ!

Орестъ Злоцкій.

Повысшу статю надсланую намъ до друку радо публикуемо, бо се оденъ хочь и слабый обявъ того, що Русь Угорска хоче жити. И жити она буде, если угорскі Русины самі стануть пятнувати своихъ зрадниковъ народныхъ и возьмуть ся щиро до працѣ надъ поднесенемъ Русиновъ въ Угорщинѣ. Але поднести рускій народъ на Угорщинѣ можна не описами подорожей до Риму або тимъ подобныхъ рѣчей (якѣ друковались въ »Наукѣ«) та ще незрозумѣлою народови мовою. Угорскѣ інтеліґенты, що хотять справдѣ щось зробити для свого народа, мусять зближитись до него, познати его щоденнѣ потребы, уживати его власнои народнои а не штучнои мовы. Тодѣ народъ ихъ зрозумѣе и пôде за ними. Не зашкодилобъ, абы угорскѣ інтеліґенты взяли собѣ примѣръ зъ Русиновъ галицкихъ, буковиньскихъ и російскихъ. Всѣ они промавляють до народу его рôдною мовою, всѣ они стараються дбати о его буденнѣ інтересы. И якъ довго галицкѣ та буковиньскѣ інтеліґенты вживали штучнои мовы, писали про колишныхъ князѣвъ та бискупôвъ, такъ довго народъ бувъ темный и сторонивъ вôдъ нихъ. Доперва зъ загальнымъ ужиґанемъ народнои мовы и увагою на бѣжучѣ щоденнѣ потребы народнѣ дойшли Русины галицкѣ и буковиньскѣ до свои теперѣшнои силы — до якои и Русины угорскѣ дойдуть, если пойдуть тою самою дорогою.

Ред.

На Боєвий Фонд в Галичинї

зложили:

I) **На руки ред. „Свободи“:**

1) З Елмайра Гайтс, Н. Й. для радикальної і соціяліст. партії сколєктувала п. Анна Курила $10.55.

Анна Курила 1 дол.

По 50. цнт.: Митро Панила, Сеприян Комаринскій, Іван Рйопка.

По 25 цнт.: Василь Федчик, Настя Лазьо, Іван Ґонца, Анна Мельник, Максим Королишин, Єва Баль, Єва Строївус, Антоній Васьо, Филип Акрієвич, Кароль Смолка (Поляк), Николай Федчик, Стефан Вушетскій Анна Гнатко, Анна Скалько, Ілько Курила, Филип Руцкій.

По 20 цнт. Іоган Смолка (Поляк).

По 15 цнт. Ксеня Ґайдош, Марися Семетковска.

Юлія Юрчак 5 цнт.

З Читальні (на котру жертвували І. Ардан 2 дол., Ал. Курила 1 дол., Вар. Швайка 1 дол., остало по відтягнено розходу на книжки) 3.50 дол.

Разом 10.55.

2) З Лорейн, О. зложили на руки А. Русенка на всі три партії.

По 1 дол.: Іван Возняк, Іван Шішко, А. Русенко, Ігнатій Крисік.

По 50 цнт.: Іван Шихницкий, Іван Шурґот, Йосиф Сапужак, Станіслав Муштафар, Семко Стасяк, Френк Ватрас, Алексій Вислоцкий, Стефан Коваль, Михайло Перлець, Давид Битлей, Андрей Униско, А. Сенько, Михайло Ґалянка, Вартоломей Униско.

По 25 цнт. Йосафат Шведа, Теодор Тизинский, Онуфрий Зазуля, Н. Н., Афтан Костишак, Іван Тузинский. Разом 12.50

3) З Нортгемптон Па, (Ормрод) сколєктував Іван Онушка.

Нестор Дмитрів 1.90 дол.

По 1 дол.: Онушка Іван, Целип Мих., Мазур Тео., Бубинько Іван, Чарни Кость.

По 50 цнт.: Ґреса Роман, Ґреса Стефан, Стапай Тео., Артим Тео., Воротила Іван, Грабар Мих., Мось-

ко Василь, Воротило Степан, Бабяк Степан, Ґузиї Іван, Буряв Іван, Хомка Васѝль, Воляньский Іван, Драбик Мих. Синько Іван, Ґойда Андрей, Мотько Іван, Недзельский Іван, Гаргай 'ван, Кашицкий Іван, Рабец Іван, Єдинак Онуфер, Гаргай Теодор, Бруцяк Павел, Федоринець Мих., Кашицкий Василь, Тхір Яким, Горбовий Іван, Ґулькевич Юзко. Горбович Василь, Роман Павлюз, Ґулькевич Мих., Сарич Іван, Бруцяк Ілько.

По 40 цнт.: Хомнякевич Никола.

По 30 цнт.: Боднар Степан, Недзельский Мих., Драбик Юзеф. Ґурбович Петро.

По 25 цнт.: Маркович Михайло, Ковалик Петро, Колюс Антошко, Киньо Мих., Мотько Андрей, Філь Роман, Радь Кость, Мацко Онуфер, Бабяк Стефан, Васер Теодор, Двулін Лешко, Петрик Мих., Крайник Стефан. Сех Андрей, Тічак Павел, Боднар Микола, Романьский Павел, Капустяник Никола, Коцан Никола, Коваль Сташко, Старженьский Іван, Срібняк Василь, Василишин Василь, Єдинак Данько, Мазур Семеон, Смаркуцкий Мих., Симків Іван, Ґурняк Петро, Романьский Лешко, Коруп Мих., Куруц Петро, Сиґін Василь, Бруцяк Теодор, Афтанас Бапак, Курятник Іван, Боньчак Петро.

По 20 цнт.: Тхір Григорій, Лучка Грисинько.

По 10 цнт.: Ковальчик Осип. Разом 35 дол.

Гроші ті мають бути розділені так:

Для Р. У. П.	$10.00
Для партії соціял. дем.	5.00
Для пар. радикальної	5.00
Для нац. демок.	15.00

4) З МекАду Па. Д. Капѣтула $2.

5) З Кенмор, Канада, Петро Батюк 1 дол.

6) З Ґлестон, Н. Дак. Василь Богут 50 ц.

7) З Микіспорт, Па., Сестрицтво сьв. Олги 5 дол.

8) З Мт. Кармел, Па. Іван Воргач 1 дол.

9) З Етелберт, Канада, для партії радикальної Яков Польовий 70 ц.

10) З Нортгептон, Па. сколєктовав Теодор Федько на хрестинах в Івана Домбровского для нац. демократів 4.35, зложили:

По 1 дол.: Теодор Федько, Стефан Кудлик.

По 50 цнт.: Іван Янковский, Ілько Ґиба.

По 25 цнт.: Михайло Возній, Гриць Кочан, Мих. Чеґеляк, Ілько Добан, Косцьо Мищишин.

Косцьо Гриндьо 10 цт.

Разом	72.60
З того жертвовано на Р. У. П.	10.00
	62.60
Попередно	374.00
Сума	436.60

Редакція „Свободи“,
Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

II) На руки Народного Комітету:

1) Руско українське Товариство „Січ“ в Ню-Йорк сколектувало межи своїми членами 23 дол.

2) На бали Сестрицтва св. Ольги ч. 4 на долині міста Ню-Йорк зібрано на Боєвий Фонд 7.52 дол.

3) New York (Долина міста). Петро Ярема 2 дол.

По 1 дол.: Осиф Вашкевич, Андрій Кашиньский, Іван Слободян, Іван Нижняк, Йосиф Ванчицкий, Михайло Тарнавский, Іван Марків, Волод. Фойт, Василь Сарич, Мир. Гундич.

По 50 цнт.: Станіслав Шатко, Онуфрий Кучма, Олекса Сокольский, Онуфрий Клюба, Марко Гринишин, Стефан Бурда, Петро Крисяк, Йосиф Брушельницкий, Стефан Мартинів, Володимір Труло, Ян Цап, Василь Зибликевич, Василь Маркевич, Єва Ганковска, Опуфрий Будник, Іосиф Піх, Марія Ќурик, Іван Притула, Антін Шеремета, Дмитро Пшик, Василь Лотоцкий, Ені Декі.

Никола Терпеливець 35 цнт.

Ілько Костецкий 30 цнт.

По 25: цнт. Евдокія Михальчик, Михайло Трач, Ант. Підгорецкий, Олена Левицка, Максим Лебід, Мих. Котелец, Анна Котелец, Іван Шафран, Стефан Сивак, Мих Серединьский, Юліян Чопей, Іван Волк, Марія Сивак, Федор Вуин, Дмитришин, Сем. Маґраль, Ксеня Робич, Йосиф Шульга, Анна Мазурик, Михайло Дудар, Катерина Барна, Марія Ґеба, Андрій Бобаль, Євдоха Юзвяк, Семан Богачик, Іван Богачик, вмісто тікету на баль.

По 20 цнт.: Стефан Шефціо, Фіґурский, Анастазий Сивяк, Наконечний.

По 15 цнт.: Михайло Кулик, Іван Слота, Євка Серединьска.

По 10 цнт.: Осиф Краєвский, Лукаш Тупиш, Олена Роман, Іван Семенюк, Іван Коченко, Безіменний, Іван Гладкий, Разом 32.35 дол.

Колектували пані Е. Струтиньска і пані Нижнякевич. Честь їм!

4) З Ансонії Конн. Складка в Церкві дня 20-го Мая 1906 $20.32 Брацтво Сестр. сьв. Єлени 5 дол., Іван Кутвара 25 цнт. Разом $25.57.

5) З Савт Форк, Па., о. Ник. Підгорецкий 3 дол.

6) Yonkers, N. Y.

о. Іван Велигорский $5.00.

По 1 дол.: Марія Войтович, Тит. Дубец, Іван Спяк, Марко Хома, Юрко Дудич, Герасим Волювач, Авкс. Телеп, Алекс. Лукасевич.

По 50 цнт.: Настя Павельчак, Анна Ґуня, Таца Пєх, Марія Хомяк, Анастазія Сисак, Герасим Палюх, Кирило Ковальчик, Варвара Скальска, Андрій Дзямба, Никифор Дурняк, Ґеня Ґузель, Іван Ґузель, Марія Блянцко, Стефан Цар, Іван Феш, Іван Тиктор, Семен Квочко, Ілько Вариха, Телофій Морох, Василь Малайко, Андрій Стєцик, Теод. Майчик, Іван Скробала, Іван Серединьский, Ігнатій Щелєцкий, Прокіп Демчар, Іван Демчар, Василь Пахолик, Василь Ґрубяк, Семен Фецко, Іван Фецко, Євка Пупчик Марія Павельчак, Іван Войтович, Андрей Серафим, Александер Ступіньский, Іван Возняк, Іосиф Вариха, Іосиф Антонів, Іван Павчик, Іван Каршон, Іван Хома.

По 25 цнт.: Іларій Микуляк, Юстина Пац, Марія Васєнко, Марія Серафим, Семен Ґайдош, Анастазія Шренкель, Іван Гіркала, Ігорій Смеренчак, Атаназій Дубяньский, Теодор Василенко, Аркадій Бенцаровский, Афтан Дошня, Демян Лучковец, Юрко Макар, Алексей Дзямба, Петро Кот, Александра Криніцка, Михайло Цар, Іван Бибель, Катерина Човка, Орина Човка, Ксеня Телеп, Федор Петришин, Андрій Чухта, Юлія Ковальчик, Семен Кришко, Діонизій Урбан, Андрій Рак, Семен Галушко, Антоній Лима, Осип Ґлюз, Трофій Ґраґан, Федор Павчак. Ірон Теличка, Марія Пупчик, Михайло Кашуба, Семен Стасяк, Теофія Петришин, Петро Чебінь, Іван Пеніович, Олекса Дзямба, Андрій Скрипак, Марія Василенко, Конрад Щелєцкий, Павло Зеневяк, Каська Зельчак, Никифор Дзюбак, Дмитро Майчик, Прокіп Ґлюз, Тимко Хомяк, Гнат Гаврильчак, Алексей Дзюбак, Іван Павельчак, Анна Скробут, Василь Зорило, Наталія Пованда.

По 20 цнт.: Андрій Дмитрик, Дмитро Морох, Матій Тарбай, Федор Морох.

По 15 цнт.: Анна Спяк, Анна Преґонь.

По 10 цнт.: Василь Мороз, Іван Войтович.

Разом $51.55.

Колєктували пані Е. Струтиньска і честна дівчина Марія Войтович через кілька днів. За їх труд сей тяжкий заслужили собі на признанє і щиру подяку.

7) Ansonia, Conn.

По 1 дол. о. Ал. Улицкий, Агафія Бундзяк, Катерина Ґерич, Андрій Підбережняк, Петро Кохан, Гринько Мостовий (давнійше).

По 50 цнт.: Юстина Підбережняк, Мартин Пелех, Васѝль Гребіник, Петро Кіпчак, Анна Москалюк, Гриць Москалюк, Тимко Ціркот, Текля Кобаса, Стефан Петровский, Настя Хомкович, Данько Шкурат, Онуфер Кузяк, Анна Ґбур, Агафія Горбаль, Лукія Журав, Виктор Гнатик, Іван Мадзік, Іван Бреня, Данько Перун, Яцко Качмар. Іван Войцєховский, Теодозька Горбаль (молодша), Конрад Горбаль.

По 25 цнт.: Василь Зановяк, Ілько Ґонта, Савка Гірчиця, Грицко Михаіл, Яким Рогач, Дмитро Шовтис, Євдокія Ґерич, Максим Децьо, Іван Вольняк, Андрей Брухаль. Семен Підбережняк.

По 10 цнт.: Юлія Висовска.

Разом $19.55 а з давнійшим $20.55.

	163.54
Попередно	278.55
Сума	442.09

о. Ів. Велигорский, секр.
25 Chestnut Str., Yonkers, NY.

Єслиб хто завважав в рахунках яку помилку, зволить сейчас повідомити редакцію „Свободи“.

Дописи.

(Продовжене зô стороны 3-ои.)

домонстрантôвъ, а комісарикъ бачучи якъ чотыри тысячна товпа Русинôвъ почала мовь замотыличеңй вôвцѣ на усѣ боки розбѣгатись — зъ выкрикомъ „язда, язда“ почавъ якогось тамъ священика окладати. Въ другôмъ мѣсци знова полісман плазувавъ панну Левицку и чотырисячна товпа зô своими провôдниками и проводирами позволила на такій шкандалъ, щобъ такъ страшенно дала себе зъиґнорувати „яздою“ и побитемъ женщины — въ очахъ сеижь 4-тысячнои товпы народа. Се такій шкандалъ, се така огидна бламажь, се уже переходить людске поняте, щобъ такъ безчеснымъ мôгъ бути народъ. Се уже не Кафры, не Готентоты, але череда простои скотины не дасть себе въ такій спосôбъ поневѣряти, а не то чотырисячна товпа народу, що мае претенсію до цивілізаціи.

Ось послухайте о другôмъ примѣрѣ. Свого часу Поляки зробили крикъ, що Гуцулы постановили рѣзати „Ляхôвъ и Жидôвъ“, послано вôйско и жандармерію въ Жабе, Косôвъ и т. д. и почались арешты въ першôй мѣрѣ проводирôвъ мнимого руху. На першôмъ мѣсци арештовано о. Попеля, а коли его везено до арешту, вôнъ на дорозѣ кричавъ до товпы: „Люде, дивѣть ся що зô мною робять“, инчими словами значить: Люде, не бачите, яку менѣ ганьбу робять, не увôльните мене? Ось въ такій спосôбъ той герой по неволи вôдзыває ся до людей. Мѣсто чванити ся тимъ, що вôнъ терпить за народъ и заохочувати и другихъ до посвяченя, вôнъ майже плаче зъ жалю передъ товпою народа и тимъ самимъ вôдбирає еѣ духа и вмавляє, що терпѣти за справу політичну, за идею се ганьба.

Такъ выглядають „героѣ поневоли“. Одни крыють ся на видъ полисмана въ мисячу дѣру, другй майже плачуть наколи приходить ся имъ за народъ потерпѣти. За той мнимый бунтъ въ Жабю бувъ такожь арештованый Юрко Соломійчукъ зъ Жабього, забраный до Коломыѣ, де въ арештѣ пересидѣвъ пару мѣсяцѣвъ за те едино, що бувъ атаманомъ „Сѣчи“. Вôнъ не то, що не плакавъ, не нарѣкавъ зъ причины, що мусѣвъ терпѣти, але выбувъ свое, вернувъ до дому и забравъ ся зъ еще бôльшою силою до працѣ надъ своѣми сѣчовиками. Єго захованє ся праве, якъ пристало на атамана, узнала цѣла громада Жабѣвска а особенно „Сѣчь“ за праве, и длятого урядила му овацію по его поворотѣ зъ арешту, коли на проти о. Попеля нѣхто не вставъ, бо не було за що.

Зъ сихъ двохъ примѣрôвъ бачите ясно, кого належить уважати за правдивого проводиря а кого за „героя чи героѣвъ по неволи“. Якъ мало у насъ людей гôдныхъ звати ся проводирями видно зъ вѣча львôвского. Пôднято демонстрацію безъ жадного пляну, безъ вôдповѣдного обдуманя и проводу, чому? Бо тамъ, помимо цвѣту зъ интелігенціи и народу не було нѣкого, когобъ та маса могла узнати за свого провôдника, а тй, котрй стали провôдниками на вѣчу, видно не доросли до свого становиска, наколи въ потребѣ вôдступили народъ и дали его зганьбити. Длятого власне, що у насъ такъ надзвычайно мало людей вôдповѣдныхъ на провôдникôвъ народу, мы повиннй дорожити кождою одиницею, котра окаже въ собѣ здôбности стати провôдникомъ, чи то малого, чи бôльшого гурту; безъ взгляду, чи се буде простый собѣ чоловѣкъ, чи интелігентъ, чи пôпъ. Такимъ чоловѣкомъ е Юрко Соломійчукъ.

Цѣлый блудъ Русинôвъ такъ краевыхъ якъ и тутешныхъ е, що мы не умѣемо такихъ людей ушановати, не умѣемо ихъ пôддержати, заохотити ихъ до дальшои працѣ и вытревалости.

Такихъ людей, котрй готовй посвятити ся для народу, а особенно такихъ, котрй дали яснй, незбитй того доказы, мы повиннй чимъ разъ то бôльше посувати напередъ. Уже те саме що они бачуть за собою гуртокъ людей, они самй стають смѣлѣйшй, они самй, щобъ статись гôдными вôдзначеня, що разъ то бôльше будуть посвячуватись и старатись о те, щобъ свое „я“ ставити на послѣднôмъ мѣсци а доброзагалу на першôмъ.

Се уже така натура людска, що чоловѣкъ на свою працю, за жертву жадає признаня весвѣдомо; жовнѣръ вôдзначуєсь на вôйнѣ, кидаєсь зъ баґнетомъ и зъ кулею навить на свого рôдного батька, якъ му прикажуть, наражає свое жите на вôйнѣ едино для того, що въ него вроєно поняте, що жовнѣръ мусить слухати старшины. и що жовнярови не лицює бути тхôремъ, а по друге за свое геройство сподѣєсь вôдзнаки. Чоловѣкъ се таке сотворѣнє, въ котре можь усе вмовити, научити. Якъ одиниця, щобъ посвятити ся мусить числити и чути за собою масы народнй, такъ само народъ не здôбный е до великихъ дѣлъ наколи не бачить передъ собою проводиря. Скорше одиниця здôбна е до великого дѣла безъ масы народнои, якъ маса народна безъ проводу одиницѣ. Длятого намъ передовсѣмъ треба старатись о тй одиницѣ, вынаходити ихъ помѣжь собою и ними опѣкуватись черезъ оказуване имъ належного признаня и заохоты. На се суть всѣлякй способы. Примѣромъ, чи мало е тамъ въ краю и тутъ рôжного рода товариствъ, котрй, мѣсто называти ихъ примѣромъ „Читальня Просвѣты“ въ Залѣщикахъ назвати го именемъ якого вызначнѣйшого патріота живучого. Ту въ Америцѣ знова розповсюдивъ ся звычай що брацтва або вôддѣлы „Союза“ именують ся пôсля всѣлякихъ святыхъ. Часто такй брацтва вôдбувають свои зôбраня десь по галяхъ при сальонахъ и тôлько зневажаєсь имя святого. Пощо вытягати святыхъ зъ мѣсця де имъ належить ся; найлучше такй брацтва, вôддѣлы чи читальнѣ называти именемъ свѣцкихъ людей живучихъ, котрымъ черезъ те вôддасть ся честь и заразомъ высуне ся ихъ на передъ, на котрôмъ то становиску зъ певностію они будуть старати ся усѣми силами удержатись и положенй на нихъ надѣѣ не завести. Подивѣть ся на Нѣмцѣвъ, Шведôвъ и т. д. чи мѣжь ними почуєте про яке товариство Св. о. Николая, Михаила чи якъ тамъ? Нѣ, у нихъ е тов. Бисмарка, Шілера, Гетого, Мозарта, Бебеля и т. д., а хотьбы мѣжь Поляками — у нихъ на каждôмъ кроцѣ чуєте товариство имени Косцюшкі, Сенкевіча, Конопніцкей и т. д.

До святыхъ молѣмъ ся, але не засланяймо свою лѣнь и немôчь силою имени святого. Працюймо, трудѣмъ ся а тогды намъ Богъ и святй поможуть.

Длятого я вношу, щобъ почтити заслуги правдивого героя Гуцульщины и назвати нашу читальню именемъ Юрка Соломійчука та заразомъ повѣдомити его о тôмъ офиціяльно.“

Внесокъ п. Шпѣкулы попертый и умотивованый дромъ Семеновичомъ одноголосно зôставъ принятый.

J 90 *Читальникъ.*

Робертсдейл, Ала.

Як я їхав в Алабаму, то люде страшили мене, що я там загину, як лише приїду. Та приїхав я в Алабаму, щоб на себе робити, бо вже мені надоїло ся робити в майнах, і скоро зійшов з трену, зараз привитав мене мій менажер, що має землї на продаж, повів мене до міста і показав що і де мені купити що потрібно на фарму — і я купив. Купив і коня і віз і дерево, щоби всьо було готове, як жінка з діточками приїде. І тепер собі жию на своїй земли.

Дорогі Русини! Не все правда, що люде говорять і варта спробувати самому, як то на фармі жиє ся. Ту в Алабамі не є горячо а тепер Май дуже красний, вітрець подуває, аж любо робити і то на своїй фармі хоч еще і не на виробленій, то все оно красше, як в майнах або де в фабриці. Бо в майнах і фабриках як чоловіка сила опустить, то де тоді подієш ся? Гроші розійдуть ся і тоді ні до рідного краю, ні ту остатись, а так все на фармі прожиєш. А подумайте братя Русини, ідеш рано до майнів, але не знаєш чи з неї вийдеш. Кілько то великих випадків, і зістане жена з дрібними дітьми сиротами. Чи то не любо, як чоловік бачить свою жінку і свої діточки коло себе жкоду годину? Я думаю що ліпшого нема нічого.

Братя Русини, котрі маєте гроші! Приходьте ту до нас, щоби нас як найбільше було, щоби ми могли заложити собі ту руску кольонію, поставити свою школу і церков. Єсли хочете свое жите поліпшити і про свою родину красний маєток лишити, то приїзджайте ту, бо ту красний край про фармерів. Родить ся два рази до року, а зима ніколи чоловікови не докучає. Приходьте хто хоче про себе робити.

Григорий Тилявский.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель } КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.

Головный секретарь } С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.

Головный касіеръ } АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Засто-предсѣдатель.........С. Митренко OLYPHANT, PA.

Заст. секретаря ....Иос. Кульчицкій BALTIMORE, Md.

Заст. касіера ....А. Янковичь MC ADOO, PA.

Радни:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій.............Trauger, Pa.
К. Кобанъ....................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока..............Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.
Ив. Сенько....................Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій............Eleanor, Pa.

Контрольна комисія:

О. А. Улицкій............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь..............Mt. Carmel, Pa.

Головный організаторъ:

о. Н. Подгорецкій Box 543, South Fork, Pa.

Вступайте до Союза!

Принимае членовъ вôдъ 1 року до 45 лѣтъ житя.

Вступне пôсля лѣтъ.

Мѣсячне вôдъ 25 до 70 центôвъ на мѣсяць.

СОЮЗЪ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $600.00,
Посмертне за жѣнку $300.00,
Посмертне за дѣти вôдъ 15.00 до $300.00,

Въ разѣ утраты: а) обохъ очей нôгъ або рукъ $600.00,
б) одной руки або ноги $200.00,
в) одного ока $100.00,

Сли отецъ родины въ шпитали божевôльныхъ, Союзъ платить що року родинѣ $100.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись также до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. П. Секретарѣвъ Р. Н. Союза.

Повѣдомляю разъ на все, що всѣ грошѣ належачи до касы Р. Н. Союза посылае ся такъ: на money-order-ахъ або чекахъ выписуе ся имя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше такъ выписаный money-order або чекъ не посылае ся до Голов. Касіера, але вразъ зъ выказами до Голов. Секретара. Головный секретарь опôсля вôдсылае ихъ до Голов. Касіера.

С. Ядловскій, Голов. Секретарь.

ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

✝

МАРІЯ ЛАЗОРЧИКЪ жена Ивана, члена Р. Н. Союза вôд. 86. Olyphant, Pa. упокоила ся 14. мая б. р.

Вѣчная память!

Ч. 835. КВІТЪ $50.00

на пятьдесять доларôвъ, котрй п. Михаилъ Адзима отримавъ яко надзвычайну запомогу задля нездôбности до працѣ зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

дня 19 Мая 1906.

Михаилъ Адзима

Свѣдки { Юстинъ Шчипчикъ, Василь Карлякъ

Вôдъ мѣсцевого Уряду Руского Народного Союза въ Америцѣ. Вôддѣлъ (число) 2.

Димитрій Коропчакъ, предс., Ив. Воргачь, секретарь.

Ч. 828. КВІТЪ $600.00

на шѣстьсотъ доларôвъ котрй п. Дамѣна Галабурда отримала яко посмертну запомогу по мужу Олексію Галабурдѣ зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

дня 19 Мая 1906.

Дамѣна Галабурда

Свѣдки { Юстинъ Шчипчикъ, Василь Карлякъ

Вôдъ мѣсцевого Уряду Руского Народного Союза въ Америцѣ. Вôддѣлъ (число) 2.

Димитрій Коропчакъ, предс., Ив. Воргачь, секретарь.

Ч. 831. КВІТЪ $32.00

на трийцять два доларôвъ. котрй п. Павло Данчевскій отримавъ яко посмертну запомогу по сынѣ Василю зъ Головнои Касы Руского Народного Союза въ Америцѣ.

Franklin Furnace, N. J.....1906

Павло Данчевскій

Свѣдки { Мартинъ Сабаль, Яковъ Кубанъ

Вôдъ мѣсцевого Уряду Руского Народного Союза въ Америцѣ. Вôддѣлъ (число) 71.

Августъ Зваричь, предс., Павло Данчевскій, секретарь.

Рухъ въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

Оголошене.

Сим подаємо до загальної відомости всім Русинам в окресности Smoke Run, Pa. що наше нове Братцо сьв. Георгія ч. 135. Р. Н. С. буде приймати нових членів до Братства без вступного через місяць **Юній.**

За уряд Братства ч. 135.

Осиф Керна, предс., Ант. Клим, секр.

Повідомлене.

Увѣдомляємо всѣхъ Русинôвъ въ околиць Ню-Йорскихъ, що Тов. „Запорожска Січ" вôдд. 117 Р. Н. Союза, буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцю Червню безъ вступного, а до Союза пôсля статутôвъ. Дорогй братя, рускй робôтники! Вôдзиваємо ся до Васъ щирими словами и просимо Васъ щобысьте вступили до нашого Товариства. Се не велика оплата, бо лише 30 цнт. мѣсячного а за тыхъ 30 цнт. въ часѣ слабости достає членъ три дол. бенефіту тыжнево. Мітинґи у насъ вôдбуваютъ ся въ третю суботу по першôмъ кождого мѣсяця въ 46 Ave. A.

КОМІТЕТЪ.

Братство

св. Андрея в Лорейн, Огайо, буде приймати до Братства нових членів за половину вступного в місяцю Юнію і Юлію с. р. Хто єще неналежить до Братства то най приступить тепер, поки час, бо ніхто не знає де кого біда чекає.

Наші мітинґі відбувають ся по першім в першу неділю о другій годині по полудни в Гали на 104 Charl St.

А. Русенко, секретар.

Повідомляю

всіх членів Братства Св. Іоана Хрестителя в. 111, Р. Н. Союза що річний мітинґ відбуде ся дня 3-го Юнія 1906. Кождий член має явити ся на той мітинґ. Хто не прийде заплатить 1 дол. кари. Кождий член має виплатити свій довг як до братства так і до Р. Н. Союза, также за відзнаку і за шапки, бо буде ся робити рахунок за цілий рік, то все мусить бути вирівнане. Так само буде ся вибирати новий Уряд. На тім мітинґу буде ся принимати до братства нових членів без вступного, а до Р. Н. Союза після статутів. Досить ще наших Русинів, що ніде до жадної орґанізациї не належить, то нехай прийдуть на сей мітинґ а ми его радо приймемо.

За Уряд Брацкий:

П. Ґера,
Н. Опришко,
И. Андрусишин.

Рôчный мітинґъ.

Даю до вѣдомости всѣмъ членамъ Братства Св. Иоана Хр. вôдд. Р. Н. Союза 121. въ Trenton, N. J. що рôчный мітинґъ вôдбуде ся дня 3-го Юнія въ Недѣлю, въ рускôй парафіяльнôй школѣ, на розѣ Green и Malonian Str На тôмъ рôчнôмъ мітинґу будемо обрахувувати касу и выбирати урядъ, тому кождый членъ має явити ся, кромѣ тыхъ що суть въ роботѣ. Котрый членъ не явить ся, безъ важнои причины, и не заявить ся въ секретара, заплатить 50 центôвъ кары, а урядникъ $1.00. Также обовязкомъ кождого члена є припровадити на мітинґъ хочь одного нового члена. Братя Русины, особливо тй що мешкаєте въ Trenton, N. J. а не належите до жадпои орґанізаци и не даєте о собѣ знати, звертаю ся до васъ и кличу: приходѣть до нас, и впишѣть ся до Братства и до Р. Н. Союза! Не вôдкладайте на пôзнѣйшо, бо нѣхто не знає кого яке нещастя чекає. Богато є такихъ що кажуть: На що менѣ орґанізации! Платити — не знати кому! лѣпше склянку пива выпити! А коли єго постигне яке нещастя, то тодѣ жалує... Але то вже за пôзно! На смерти покаяня нема! Тожь приступайте доки ще часъ до Братства и до Р. Н. Союза! „Союзъ" платить 600 дол. за мужа а 300 за жену посмертного.

Иванъ Паславскій, секр.

Повідомляю

руску парохію сьв. І. Хр. в Monessen Pa. що надзвичайний мітинг Братства відбуде ся в домі нашого брата Стефана Цимбали дня 9-го юнія с. р. то є в Суботу о год. 7-ій вечером. На той мітинґ запрашаємо усіх членів, бо буде ся радити о важній справі.

За комітет:

А. Горощак,
Д. Федорчак,
М. Креницкий.

Повідомляю

отсим членів Братства св. Іоана Крестителя в Монесен, Па. від. 62 Р. Н. Союза, що мітинґ Брацкий відбуде ся в другу Неділю по першім, то є 9-го Юнія в Італіянскій Гали, па 3-тій отріті, о годині 1 пополудни. Кождий член має ся явити. На тім мітинґу має здати Уряд Брацкий справоздане піврічне і буде ся полагоджувати кілька важних справ. Хто в членів не прийде на той мітинґ, то заплатить 50 цнт. а урядник $1.

Уряд Брацкий:

Юліян Малютич, предс.
Василь Сивик, секрет.
Яким Цимбала, кас.

Повідомляємо

усіх Русинів в So. Chicago, Ill., що заложилисьмо нове Братство сьв. Стефана, яке впишемо, як вже всьо полагодимо, до „Р. Н. Союза". Всіх членів є до тепер 31. На мітинґу д. 20-го мая с. р. в гали І. Сомрика на 93 улиці вибрали ми Уряд, до котрого війшли: як предсідатель Юрко Бурдяк; як секретар Стефан Коцоловский. Орґанізатори відділу: Макар Гнатисько і Михайло Дороцкий.

Слідуючий мітинґ відбуде ся 3. червня с. р. в гали І. Сомрика на 93 ул. So. Chicago.

Юрко Бурдяк, предсід.
Стефан Коцоловский. секр.

Баль!

Перший Великий Баль устроює комітет парохияльний в Ню-Арк, дня 9 Юнія 1906. Баль розпічне ся о 7 і пів вечером, в гали Івана Меха, 255 Court St.

Дорогі Братя Русини, в Ню-арк і околиці! Сим запрашаємо всіх вас як найчисленнійше прибути на той баль. Се в суботу випадає, а понеже на другій день неділя, можем відпочити довільно. Прибудьте Братя і Сестри а певно забавите ся до волі і не пожалуєте за тим, бо будуть ріжні декламації, і засьпіваєм собі на чужині народні пісні. Покажім Братя і Сестри що ми Русини і не встидаєм ся свого.

Сподієио ся, що не відмовите нашій прозьбі і численно прибудете зі всіх сторін на баль.

Вступ 25 центів. Буде грати найліпша музика. За добру забаву і за братерске привитанє ручить комітет

Н. Кухта предсід.
І. Кецко, секр. парох.

Бачність

Русини з Holyoke і околиці! Сим подаємо вам до відомости, що наше Братство Сьв. Івана Хрестителя, устроює дня 2-го Червня, то є в Суботу, в "Hibernian Hall" корнер John і Front улиці великий Баль, на котрий Вас усіх так місцевих, як і з околиці запрошуємо.

Стефан Ключка, секретар,

Подяки.

I.

Складаю сердечну подяку Голов. Урядовы и членамъ Р. Н. Союза такъ скоре выплаченє менѣ посмертного по моѣмъ неб. мужу Алексію Галабурдѣ въ сумѣ шѣсть сотъ (600) доларôвъ.

Дамѣна Галабурда.

II.

Отсимъ складаю сердечне Спаси-Бôгъ Головному урядови „Р. Н. Союза" за присланє менѣ чеку на пятьдесять (50) доларôвъ въ моеи посмертнои запомоги на моє удержанє, бо не єсмъ бôльше въ силѣ заробити, щобы могъмъ удержати себе и свою жену. Запрашаю всѣхъ васъ дорогй Братя, Русины щобысьте приступали громадно до Р. Н. Союза, найлучшои и найпевнѣйшои орґанізации въ Америцѣ.

Михаилъ Адзима.

Де є?

Хто хоче шукати своих краянôвъ черезъ нашу газету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошене напередъ.

Теодор Борґуля, походить з села Терпелівки, повіту Збаражского. Мусить бути десь коло Allegheny, Pa. Хтоби о нім знав або він сам, зволить повідомити на адресу.

Павло Бомба,
Northampton, Pa.

Іван Ґаланджій, з села Слобідка, повіту Теребовельского в Галичині, пошукує его жена Катерина Ґаланджій. Перед двома роками виїхав з старого краю до Сполучених Держав, і нема о нім чутки. Хтоби знав о нім або він сам, най напише па адресу:

Mykola Janiw,
Wilton, N. Dak.

Текля Ґолембйовска пошукує свого мужа Івана Ґолембйовского, котрий перед 5-ма роками був в Філядельфії звідтам десь виїхав і не дає о собі жадної вісти.

Єсли би хто знав де Іван Ґолембйовский перебуває, або що з ним стало, ся зволить о тім повідомити „Banking House A. Chromowski & Co. 339 East 20 St. New York, City. 21—23

Андрій Гошко з села Граб, повіт Жміґрод, в Галичині, най зголосить ся по депотизит пересланий з краю на наші руки до „Banking House A. Chromowski and Co. 339 East 20, St. New York City. 21-23

Повѣдомляю

всѣхъ кому на тôмъ залежить, що моя теперѣшна адреса є слѣдуюча:

Mr. Daniel J. Kuzmiack,
34 Greenwich Str.
New York City, N. Y.

Хочу женити ся

і пошукую чесної і господарної дівчини. Хочу щоби знала англицку бесіду і уміла по трохи по англицки читати. Аби була в середних літах від шістьнайцять до двайцять літ. За маєтком не питаю, лиш аби знала ґаздувати. Я є родом з Буковини з повіту Серетского, з села Лапушна. В Америці є вже я дванайцять літ і знаю по анґлицки писати і читати. Маю свій сальон і ресторан. Літ маю 24. Котра з дівчат схотіла би за мене вийти, нехай пришле мені свою фотоґрафію а на жадане я пішлю свою, а потому будемо ліпше визнавати ся листами. Мій адрес:

M. K. Halycky,
Logan Hotel. Box 1145.
Spokane, Wash.

Дописи.

З Летбридж, Алта., Кан.

І у Летбридж є страйк еще від 1 го Марта с. р. і тримає ся дуже остро. Та тепер, на 9 го Мая, найшли ся чотири скеби-хруні і пішли до суперінтендента і питались его, що він їм дасть, як они зломлять страйк? Суперінтендент давав їм $600 як зберуть 100 людий. Тож на другий день пішов оден до майни а другий по гавзах і зачав людий намовляти до роботи. Але як прийшов до одного гавзу, то там хотіли його бити і він ледви втік і більше по гавзах не ходив. Як люди вчули, що суть скеби, то зачали ходити до них і допитувати їх, чому вони стали хрунями, коли належать до юнії і там присягали, що все будуть з нами як братя тримати. То вони злякали ся і зараз виїхали з відси на другий плейз до Нильсону.

Імена тих хрунів-скебів е: Сандик Басович Ілаш Пашківский, оба Русини з Буковини, з села Слобозія, повіту Раранче; дальше Андрій Цибуля, також з Буковини, з села Топорівці, повіту Черновецкого і четвертий Словак — Джов Озвальт.

Дорогі читателі! Перестерігаю вас, як братів Українців, не ідіть на роботу в ті сторони де є страйк і не слухайте ніяких аґентів, бо вони хотять вас ту післати нам страйк ломити. Уважайте на хрунів і стережіть ся їх і до жадної організації не принимайте, бо от ми приняли 4-ох хрунів до юнії і вони нас зрадили і хотіли нас усіх запродати.

Ґ. С.

Зъ Оверстонъ, Ман.

Выгаздували!

Въ 14 ч. „Гайдамаковъ" читаю про Лемковщину, якъ еѣ покраяно въ новôмъ выборчôмъ проектѣ и вôддано цѣлкомъ польской шляхтѣ.

Я въ тôмъ таки нѣкого иншого не виноватую лише москвофулôвъ, за ихъ господарку. Страшили насъ Украѣною та фонетикою, що то, мовлявъ, всьо польскй выдумки, а самй тымъ часомъ робили свôй гандель и впровадили насъ въ болото! Та ще якъ!

Довѣдуюсь, що они ту также збирають жертвы на Боевый Фондъ въ Галичинѣ, но чи то справдѣ на ту цѣль, не знаю. Зъ охотою давъ бымъ и я дещо, кобы они сй грошѣ не обернули на кожухъ кому иншому... и „пôслали" знова де на якій „Червоный Хрестъ". Страхъ якъ подумаємъ собѣ, якъ то они потрафили отуманити нарôдъ, а якъ хвалять ся, що дбають о свôй нарôдъ! И чого єму надбали?

Правда, я не въ Галичинѣ а въ Канадѣ, бо Галичина не могла менѣ дати способу до житя, — та пишу се, бо менѣ розходить ся о мою родину и нарôдъ, що я тамъ полишивъ.

Щобы добре жити, треба мати вѣру въ щось лѣпше и вѣру въ нашу силу, що добудемо сего. Та намъ въ Галичинѣ вѣру въ се нашй попы-москвофулы не дали. И тому мы такй зневѣренй, знеохоченй и нашй Лемки найтемнѣйшй зъ усѣхъ Русинôвъ въ Галичинѣ.

Ваньо Лемкôвскій.

З Курітиби, Браз.

Прошу уділити місця в „Свободі" на відповідь Русинам з кольонії Антоніо, що писали в езуіцкім „Руслані" в ч. 16. Написав би я до „Руслана", але знаю вже з гори, що „Руслан" не принимає жадних дописей з заморскої України, крім оо. Василіян.

„Руслан" помістив допись під заголовком „Про Василіяньску місію в Парані", де називає дописи пп. Ів. Зонька і Дм. Іванкового мерзкими, себ то за те, що они старають ся підкопати значіне оо. Василін, „сподвижників просьвіти" — між параньскими Русинами. Я рішучо перечу тому, щоби хто про ті дописи, котрі писали пп. Ів. Занько і Дм. Іванків писав, що они суть неправдиві. Бо все що они писали е аж надто правдою, та й еще не всьо там виписане, бо щоби всі ті „добродійства" оо. Василіян списати, треба би на те окремої газети. Кажуть Русини з Антоніо Олінто, що для них оо. Василіяне працюють як найщирійше, що они їм завдячують утримане руского обряду, що будують церкви, а мені здає ся, що ще оо. Василіян не було в Парані, як вже були рускі церкви. А впрочім, будова церков се прецінь їх обовязок, бо они з того жиють. Що оо. Василіяне продають дорого книжки, то се правда, бо ті самі книжки можна ту купити в польскій книгарни за половину ціни, хоч і їй треба платити транспорт, цло і т. д. Кажуть дальше оо. Вас., що в Куритибі, де мешкає пп. Іванків і Заньків нема руского житя. А щож значить товариство „Просьвіта" заложене Петрицким?

Пан Іванків каже, що школи оо. Василіян не на руку і се таки правда, бо учителів кваліфікованих не хотять, а в Прудентополіс, де є одна школа, то там посадили такого учителя, що як виїхав з Галичини то мав сім літ! І такому дають дітей в школі учити!

Що оо. Василіяне не чули о жаднім товаристві „Просьвіта" в Куритибі, то хиба лише тому, що не хотіли чути, але за те ми чуємо їх сьпіви — ті любі „godzinki", котрими хвалять ся аж в газетах. Та не знав чи чули вони про се, що там на їх кольонію було виелано 100 примірників відозви з Курітиби з дня 27 Листопада, 1904 р., де було написано, що на зборах тов. „Просьвіти" в Куритибі рішено, щоби друкарню передати на власність цілого народу. Отже на Антоніо Олінто суть такі рускі патріоти, що зьпівають „godzinok" а на руску друкарню дали заледви три міля і вісім сот рейсів. Що до Курітиби, то там зложили вже Русини на руску друкарню тисячу корон і мають реальність вартости пять тисяч мільрейсів, чого жадна руска кольонія в Парані не має. Бо если на кольонії є яка руска каплиця, то се не є громадска, тілько тих ваших добродіїв. Петрицкий зробив би много ту, колиб не безнастанні перешкоди від оо. Василіян і їх прихильників.

Що видавці „Руслана" думають, що оо. Вас. суть приятелями рускости, то дуже помиляють ся і певно як би ту до нас пп. видавці приїхали, то самі заплакали би над долею Русинів параньских, если би вона їм дійсно лежала на серцю. Хотяй „Руслан" і є такий їх приятель, то таки однако читати его ту не можна, бо, як кажуть оо. Вас., „Руслан" за дорогий а „Свободи" ані показуй! Одна лише для нас газета „Місіонар" і газета польска, котру оо. самі оплачують.

Іван Коцюмбас.

З Едмонтон, Канада.

Сумно у нас діесь, бо зле собі поступають тутешні сьвященики — Василіяни. На шуткову Неділю прийшов тут о. Дидик, висповідав одного чоловіка, а опісля встав і каже: хто дасть $5.00, того буду сповідати а хто недасть, того не буду сповідати. А дівчата мають дати по $1.00. Коли люде вчули ті слова, то дуже погнівали ся і вийшли з церкви, бо такого ніколи перше не чували. Не дивно після сего, що одні ідуть до батюшки, инші до баптистів, а ще инші оттак собі жиють.

Іван Танасійчук, Петро Малеш, Петро Боднарук, Іван Печековский, Танас Фришта, Павло Сенюк.

Великий Пікнік

литовских кравців в Чікаго, Іл. в хосен революциї в Росії відбуде ся 3 червня с. р. в саді „Bergman Grove", Riverside, Ill. Початок о 9 год. рано, конець о 11 год. в ночи. Запраємо отсим усіх прихильників революциї в Росії, бажаючих волі для рідної країни, без згляду на национальність, взяти участь в тім Пікніку, з котрого увесь дохід призначений на підмогу наших Товаришів-Борців за волю і щастя рідного краю. Сподіємо ся що ніхто з вас не лишить ся в той день в дома а прийде до нас і разом з нами забавить ся. Хто схоче взяти участь в тім пікніку, нехай всяде до кари на 22 улиці і іде до 40-вої, потім нехай пересядесь на La Grange-кару і нею заїде ажь до нашого саду. Можна також всідати на Metropolitan Elevator Garfield Park і їхати до 52 улиці і там пересісти ся на La Grange-кару.

КОМІТЕТ.

Всячина.

ГОЛОД.

З нагоди страшної катастрофи в майнах в Куріері, у Франції, і майже чудесного спасеня 13 робітників, що 20 днів гинули під землею без надії оглядати дневне сьвітло, порушено на ново давне питане: як довго чоловік може видержати без поживи? Оден з визначнійших віденьских фізіольоґів відповів на то питане досить просто: „Дуже довго!" Ернест Бріке робив в тім напрямі досьвіди із зьвірятами, котрі, як звісно, довгий час можуть обійти ся без поживи, пр. всі зьвірята, що засипляють на зиму і гадюки. Орґанізми тратять наслідком посту передовсім товщ, а відтак мязи. Найменше відбиваєсь голод на нервах. В своїм творі каже Е. Бріке: „Постепенне знесилюване нервової системи стоїть в тісній звязи з часом, в котрім хтось може оперти ся голодовій смерти". — З дотерішних спостережень і досьвідів виходить, що чоловік може обійти ся без поживи 21 до 22 днів. Здавало би ся, що та цифра за велика. Однак треба узглядн ити, що тут входять в гру мелянхоліки, котрі можуть постити незвичайно довго. Коли виключимо мелянхоліків, то одержимо пересічну цифру, осягнену з 10 днів обсервациї: чотирнайцять днів голоду. За те запримічено, шістьох мелянхоліків, котрі пили воду а нічо не їли, що видержали голод 41 днів! — Найважнійшими услівями, що можуть довгий час запевнити орґанізмови видержалість супроти голоду, є: цілковитий спокій тіла і тепло. Той спокій тіла, здає ся, найбільше улекшує видержалість голоду. Підчас т. зв. голодового лїченя замічено, що то лїчене можна вести так довго, доки пацієнт лежить без руху в ліжку. Як лише позволили йому встати, жалував ся сейчас на голод, спрагу і знесилене. Діти очивидно не можуть так довго обійти ся без поживи як старші. Вже Гіпократ писав: „Діти видержують голод коротше, як старші, мужчини коротше, як женщини, а старці видержують его найдовше". Юлій Верн і Едґар По оповідають на основі дійсних фактів про голод моряків, котрим затонув корабель; не могли знести довго голоду і стали людоїдами. Однак ті моряки мусїли тяжко працювати веслами, були виставлені на зміну температури і мусїли видавати із себе богато тепла. З того показує ся, що „голодомори", які пописують ся так часто, не доказують великої штуки. Не дивниця також, що й робітники, заскочені катастрофою в Куріері, видержали 20 днів, особливо маючи будь щобудь деяку поживу. Спасене тих тринайцятьох майнерів повинно бути вказівкою для копалень, що в разї катастрофи треба спішити з помочію по трех а навіть чотирох ще тижнях, бо чоловік без поживи може видержати дуже довго.

ЗАГАДКА.

Ішов Іван на ярмарок з двома кошами яблок. В кождім з тих кошів містилось по 30 яблок.

В однім кошику були красні яблока і їх хотів Іван продати за 15 центів, себто 2 яблока за цента.

В другім кошику були гірші яблока і їх мав Іван продати за 10 центів, себто 3 яблока за одного цента.

В сей спосіб мав Іван дістати за всї 60 яблок 25 центів; але на диво всюда де би Іван не був, знайдесь також і жид, тож і тут надходить Мошко тай змірявши хлопа від голови до ніг, питаєсь:

— Ну Іван, що ви там доброго несе?

— Та яблока — відповідає Іван.

— Ну а по чому ви Іван ті яблока спродаєш?

— Та ось з тих — толкує ему Іван, вказуючи на кошик з красними яблоками — продам два яблока за цента, або всї 30 яблок за 15 центів, а з тих других (вказуючи на гірші яблока) продам 3 яблока за цента, або всї 30 яблок за 10 центів.

Почувши се хитрий Мошко, пошкробавсь в бороду, тай став міркувати, як би то Івана бодай на марного цента ошукати. Ну і виміркував, тай каже:

— Чуєш ти Іван, ти є дуже мудрий чоловік, але на що тобі спродати ті ябко з осібна!? Чи не всьо одно тобі буде, если ти місто два ябко за цента з одного кошик а три ябко за цента з другого кошик, спродаш менї всї 60 ябко по цінї 2 центи за 5 ябко.

Іван глянув підозріло на Мошка, але чуючи, що дістане по 2 центи за кождих 5 яблок що спродасть Мошкови, та що Мошко хоче всї яблока від него взяти, радо відповів:

— Та правда, що нема їх пощо розділяти, коли я їх тобі всї на гурт за 25 центів продам.

— „Алес рехт, — каже жид — я всї 60 ябко від тебе куплю.

Ну і купив жид яблока у Івана тай зо сьміхом на лици виплатив Іванови 24 центи.

Хлоп взяв гроші, рахує тай рахує а вконець шкробаючись в голову каже:

— Слухай жиде: таж ти менї лиш 24 центи дав а менї 25 належить ся, бо 30 яблок по два яблока за цента приносить 15 центів, а других 30 яблок по три яблока за цента приносить 10 центів — разом 25 центів, чи не так?

— Ну чуєш Іван, я думав, що ти мудре чоловік, а ти ще великий дурак. Чуєш Іван як рахувати треба:

Я в тебе купив 60 ябко, по 5 ябко за 2 центи. 5 в 60 містить ся 12 рази — чи не так?

— Та так — каже Іван.

— Ну чуєш Іван, 12 разів 2 е 24 — чи не так?

Іван: — Так, так, жиде.

— Ну, чи не дав я тобі 24 центи?

— Та давесь менї.

— Ну, — каже жид, сьміючись — чого ти в мене більше хочеш, Іван?

— Та я мислив, що менї 25 центів належалось.

— Ну, індик мислив тай здох — сказав жид, тай пішов з яблоками а Іван і доси рахує тай не може догадатись, в який спосіб его жид ошукав.

Ану, хто вгадає?

Выйшло 23—24 число „Читальнї" п. з. „Многострадальний Народ". Є се статя п. С. Барана написане зо знанемъ рѣчи и дуже приступно. Подає она огляд истоpiи украиньского народа. Сю книжочку повиненъ бы собѣ прочитати кождый Русинъ. Коштує 20 центôвъ. Якъ звѣсно „Читальня" выходить мѣсячными книжочками и коштує на рôкъ $1.50.

Адресувати:
Czytalnia,
Box 353, Scranton, Pa.

Въ „Charities" зъ 5-го Мая с. р. число 5, є статя панѣ Е. Ґ. Балшь п. з. „Emigration from Galicia". Панѣ Баль жила майже цѣлый рôкъ въ Австро-Угорщинѣ. Статя еѣ, въ котрой пише про Русинôвъ и Полякôвъ написана зо знанемъ рѣчи, безсторонно и для нашихъ людей прихильно. Хто хотѣвъ бы сю статю прочитати, може дôстати еѣ за цѣну 14 центôвъ въ редакціи „Свободы", або впрость въ редакціи часописи 105 E. 22 Str. New York, N. Y.

Потреба образків.

Просимо Русинів замешкалих в Сполучених Державах прислати нам образки руских:

1) домів,
2) бизнесів (сторів, готелїв і т. п.),
3) шкіл,
4) церков,
5) цминтарів,
6) хорів,
7) банд,
8) братских походів,
9) весіль,
10) похоронів,
11) людий при роботї на колії, по майнах, брехах, фабриках, і в загалї на роботах, в яких роблять наші люде,
12) фармерских забудовань, знарядів, худоби, елевейтрів, млинів, словом всего, що ілюстровало би жите Русинів в Сполучених Державах.

Русинів замешкалих в Канадї, Бразилії і на Гавайских островах просимо присилати нам також фотографії представляючі повисше списані річи.

До кождого образка треба додати коротенький опис того, що представляє.

Писати треба лише на однїй сторонї паперу.

Прислані нам образки будемо друковати в „Читальни", календари, а деякі і в „Свободї", а коли збересь таких образків більша купка, буде можна надруковати руско-американьский альбум, се є книжку з образками з руско-американьского житя.

Образки треба висилати на адресу:

Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

— Впишѣть ся до „Читальнѣ". Лише 1.50 дол. на рôкъ. За тѣ грошѣ будете дôставати одну цѣкаву книжочку кождого мѣсяця. Адресуйте:

CZYTALNIA,
Box353, Scranton, Pa

ЧИТАЙТЕ!

Хто пришле на „Свободу" 2 доляры, той дôстане въ дарунку книжокъ вартости **75 центôвъ,** якѝ собѣ самъ выбере.

Хто пришле на „Читальню" 1.50 дол., той дôстане въ дарунку книжокъ вартости **75 центôвъ,** якѝ собѣ самъ выбере.

Хто пришле намъ 2.50 дол., той буде доставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ часопись „Свободу", або просвѣтнѝ книжочки „Читальню", а кромѣ того дôстане въ дарунку прегарну книжку **„Жите Ісуса Христа".** Книжка ся має 300 сторôнъ друку и 75 образкôвъ; оправлена въ сильне червоне полотно зъ золотыми вытисками. **Коштує 1.50 дол.**

Хто пришле намъ 3.50 дол., той буде дôставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу" або „Читальню" а кромѣ того дôстане въ дарунку **Библію Старого и Нового Завѣта,** що має 1000 сторôнъ и **коштує 2 доляры.**

Хто пришле намъ 4.50 дол., той буде дôставати черезъ 12 мѣсяцѣвъ „Свободу" або „Читальню" а кромѣ того дôстане в дарунку **„Новый Завѣтъ"** въ церковнôй мовѣ зъ перекладомъ на нашу мову. Ся прегарна книжка має около 1000 сторôнъ и **коштує 4 дол.**

Списъ книжокъ, якѝ даємо въ дарунку:

- * Америка .... 15 ц.
- * Ангелъ та пустельникъ и т. и. .... 15 ц.
- Біблія Велика .... 2 дол.
- Борба клясъ и чому робôтники орґанізують ся .... 15 ц.
- Весела книжочка въ образками .... 30 ц.
- * Грѣхи міліонерôвъ и т. п. С. 7 .... 15 ц.
- Дещо зъ исторіи православнои міссіи въ Америцѣ .... 10 ц.
- Дещо про звѣрята .... 30 ц.
- * Двѣ левады и т. п. С. 5 .... 15 ц.
- * Дорога любови, то Божа дорога
- * Еміґрант .... 15 ц.
- С. 6 .... 15 ц.
- Жовнѣръ .... 10 ц.
- Журавлѣ .... 15 ц.
- Жите Исуса Христа .... 1.50 дол.
- * Жите, зарôбки, орґанізаціи и т. п. въ Спол. Державахъ .... 15 ц.
- Зубъ за зубъ .... 10 ц.
- * Казки про Жидів .... 15 ц.
- Исторія Руси зъ образками .... 10 ц.
- Капіталъ и праця .... 15 ц.
- * Книжка Рахункова .... 50 ц.
- * Календарь .... 25 ц.
- Марія .... 10 ц.
- * Многострадальный народъ, оглядъ исторіи украиньского народу .... 20 ц.
- * Наверненый Грѣшникъ .... 20 ц.
- Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ .... 15 ц.
- Новый Завѣтъ .... 4 дол.
- Образки и загадки .... 10 ц.
- Оповѣданя .... 15 ц.
- Оповѣданя про заздрыхъ богôвъ .... 10 ц.
- Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія .... 10 ц.
- * Про нутро землѣ .... 25 ц.
- Подземнѝ скарбы .... 25 ц.
- Покуса .... 10 ц.
- Псалтырь .... 1 дол.
- Розмова Поляка, зъ Русиномъ .... 10 ц.
- Руско англійскій словарець .... 20 ц.
- * Релігійнѝ вѣрованя старинныхъ народôвъ .... 20 ц.
- Смерть .... 10 ц.
- * Стародавнѝ казки та оповѣданя .... 15 ц.
- * Степовѝ люде .... 15 ц.
- * Страйкъ .... 20 ц.
- Тарасъ Шевченко .... 15 ц.
- Тимко Гаврилюкъ .... 15 ц.
- Унія въ Америцѣ .... 20 ц.
- * Хто зъ чого жіє .... 15 ц.
- * Якѝ то є люде на земли, зъ 20 образками .... 50 ц.
- * Якъ мужикъ ходивъ до царя правды шукати .... 15 ц.

Золоте перо Celtric 1.00 дол. Золоте перо Sanford 2.00 дол.

Атлясъ цѣлого свѣта, англійскій, 105 мапъ, надъ 300 сторôнъ, подає имена и людность 40.000 мѣстъ цѣлого свѣта 1 дол.

Мапа Сполученыхъ Державъ и цѣлого свѣта 4 стопы широка а 6 стôпъ довга (иншѝ продають по 5 дол.) у насъ лишь 2 дол.

Адресъ треба всегда выписати англійскими буквами и то дуже выразно.

Зъ замовленями спѣшѣть, бо такѝ дарунки не будемо довго давати.

Адресуйте:

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.

Новый Завѣтъ

Господа Нашего Исуса Христа въ языцѣ церковно-словеньскôмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій, зъ поясненями; О. А. Вачиньского, за одобренемъ и благословенемъ Митрополита. Сторôнъ 992.

Цѣна 4 доляры.

Псалтырь

въ языцѣ церковно-словеньскôмъ зъ переводомъ на языкъ народно-рускій, зъ поясненями; о. А. Вачиньского; за одобренемъ Митрополита. Сторôнъ 286.

Цѣна 1 дол.

Обѣ книжки разомъ 4.50 дол.

Замовленя вразъ зъ грôшми посилати на адресу: SVOBODA, Box 353, Scranton, Pa.

— „СВОБОДА" посилає грошѣ до всѣхъ частей свѣта по той самой цѣнѣ, що всякѝ чужѝ агенты. Грошѣ доходять до краю за 12 днѣвъ. Чого волочитись по чужихъ, коли свои могуть васъ такъ само обслужити. Адресуйте:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

Кождый Русинъ повиненъ мати

Исторію Руси

Кто пришле 1 дол. получитъ „Исторію Руси" и Календарь.

Адреса: D. Saley
901 Stratford Ave.,
Bridgeport, Conn.